

Weerbarstige denkbeelden

De beeldvorming van leidinggevenden en werknemers over mensen met een arbeidsbeperking

Eindrapport

Een onderzoek in opdracht van Commissie het Werkend Perspectief

drs. E. Verveen
drs. A. van Petersen
Projectnummer: B3208

Leiden, 9 januari 2007

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij Research voor Beleid. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook, alsmede opslag in een retrieval system, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van Research voor Beleid. Research voor Beleid aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	11
1.1 Aanleiding	11
1.2 Onderzoeksopzet	11
2 Houding ten aanzien van arbeidsgehandicapten	13
2.1 Omgang met mensen met een handicap	13
2.2 Arbeidsgehandicapten als (potentiële) werknemer	13
2.3 Kansen op de arbeidsmarkt	15
2.4 Samenwerking met werknemers met een handicap of beperking	17
2.5 Verantwoordelijkheden voor preventie en re-integratie	18
3 Kennis	21
3.1 Kennis over wet- en regelgeving	21
3.2 Instrumenten CWP	24
3.3 Gevolgen WIA voor inkomen	25
4 Gedrag en beleid in de praktijk	27
4.1 Aannamebeleid	27
4.2 Verzuim- en re-integratiebeleid	27
Bijlagen:	
1 Onderzoeksverantwoording	31
2 Overzichtstabellen van de resultaten	39

Samenvatting

In opdracht van de Commissie het Werkend Perspectief heeft Research voor Beleid bij diverse groepen werknemers en niet-werkenden onderzoek gedaan naar de beeldvorming jegens arbeidsgehandicapten. Dit onderzoek is een vervolg op een vergelijkbaar onderzoek dat in 2003 is uitgevoerd. In dit rapport worden de resultaten van de vervolgmeting besproken, waarbij de vergelijking met de resultaten uit deze eerdere meting centraal staat. Omdat de meting in 2006 op vergelijkbare wijze is opgezet als in 2003, zijn de resultaten uit 2006 vergelijkbaar met die uit 2003 en kunnen er uitspraken gedaan worden over veranderingen in de beeldvorming.

De onderwerpen die aan bod komen zijn:

- *houding* jegens gehandicapten in het algemeen en arbeidsgehandicapten op de arbeidsmarkt in het bijzonder;
- *kennis* van wet- en regelgeving rond verzuim en re-integratie;
- *gedrag en beleid* in organisaties met betrekking tot verzuim en re-integratie en de arbeidsmarktpositie van arbeidsgehandicapte werkzoekenden.

Op hoofdlijnen blijkt dat de beeldvorming ten aanzien arbeidsgehandicapten niet veel is veranderd sinds 2003. Toch zijn er wel enkele veranderingen opgetreden op het gebied van houding, kennis, gedrag en beleid. Meestal gaat het hierbij om positieve of negatieve veranderingen in beeldvorming bij een bepaalde groep uit het onderzoek, bijvoorbeeld bij de werknemers met hoog ziekteverzuim of bij leidinggevenden. Onderstaand beschrijven we per onderwerp de huidige stand van zaken (2006) en geven een opsomming van de veranderingen die zich voor hebben gedaan ten opzicht van de resultaten uit de meting van 2003. We besluiten met een aantal conclusies.

Houding

Omgang met mensen met een handicap of beperking

Stand van zaken 2006:

- Een meerderheid van de werknemers en leidinggevenden voelt zich over het algemeen niet onzeker in de omgang met mensen met een handicap of beperking.

Veranderingen ten opzichte van 2003:

- Werknemers die te maken hebben met een hoog ziekteverzuim voelen zich zekerder in de omgang met arbeidsgehandicapten dan de werknemers met een hoog ziekteverzuim uit de meting van 2003. Bij de overige groepen zijn er geen veranderingen opgetreden in hun (on)zekerheid in de omgang met personen met een handicap of beperking.

Mensen met een handicap of beperking als (potentiële) werknemer

Stand van zaken 2006:

- De algemene beeldvorming bij werknemers en leidinggevenden rond arbeidsgehandicapten op de werkvloer is niet altijd positief. Vooral mensen met psychische klachten melden zich volgens ongeveer de helft van de leidinggevenden vaker ziek en zijn minder productief dan gezonde werknemers.

- De vrouwelijke werknemers in het onderzoek zijn over het algemeen minder negatief over personen met een beperking of handicap als (potentiële) werknemer dan mannen. Bij leidinggevenden is dit niet het geval.
- De leeftijd van de onderzochte werknemers en leidinggevenden vertoont geen samenhang met de beeldvorming.

Veranderingen ten opzichte van 2003:

- Leidinggevenden denken in 2006 iets negatiever over arbeidsgehandicapten als (potentiële) werknemer. Bij de overige groepen is de houding van de onderzochte groepen ten aanzien van mensen met een lichamelijke handicap, chronische ziekte of psychische klachten als (potentiële) werknemer, niet veranderd.
- Leidinggevenden die persoonlijk iemand kennen met een handicap of chronische ziekte hebben geen positiever beeld van arbeidsgehandicapten als (potentiële) werknemers dan mensen die geen kennissen hebben met een handicap of chronische ziekte. Dit was in de meting van 2003 wel het geval.
- In 2003 dachten vrouwelijke leidinggevenden positiever over arbeidsgehandicapte werknemers dan mannelijke leidinggevenden. In 2006 is dit niet het geval.

Kansen op de arbeidmarkt

Stand van zaken 2006:

- Arbeidsgehandicapten hebben volgens alle respondentengroepen veel minder kans om aangenomen te worden dan gezonde werknemers.
- Ongeveer de helft van de niet werkenden met een handicap of beperking vreest dat het niet lukt om binnen een jaar een betaalde baan te vinden. Mogelijk is deze negatieve verwachting één van de redenen dat 40% van de groep niet-werkenden met een handicap of beperking die nog wel kunnen werken, het afgelopen jaar niet heeft gesolliciteerd naar een baan.

Veranderingen ten opzichte van 2003:

- Vanuit het perspectief van niet-werkenden met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening is de aannamebereidheid van werkgevers sinds 2003 iets verbeterd.
- Werknemers zijn van mening dat het in vergelijking met andere groepen arbeidsgehandicapten voor personen met psychiatrische klachten het moeilijkst is om te werken binnen de eigen organisatie. In de vorige meting gaven werknemers aan dat dit voor personen met een lichamelijke handicap het moeilijkst is.

Samenwerking

Stand van zaken 2006:

- Minder dan de helft van de onderzochte werknemers werkt momenteel binnen het eigen bedrijf samen met personen met een handicap of beperking, hierdoor is het lastig voor deze groep om zich een beeld te vormen over het samenwerken met iemand met een handicap of beperking. De onderzochte werknemersgroepen die wel samenwerken met werknemers met een handicap of beperking zijn niet uitgesproken negatief of positief.

Veranderingen ten opzichte van 2003:

- Werknemers die momenteel ziek thuis zitten hebben in 2006 een positiever beeld van het samenwerken met personen met een handicap/beperking of chronische ziekte dan in 2003.

Verantwoordelijkheid preventie en re-integratie

Stand van zaken 2006:

- Volgens leidinggevenden zijn werknemers zelf het meest verantwoordelijk om langdurig ziekteverzuim of arbeidsongeschiktheid te voorkomen. Ook zijn volgens leidinggevenden, de werknemers zelf het meest verantwoordelijk voor de terugkeer op de werkplek.
- Ook alle werknemersgroepen vinden dat werknemers zelf het meest verantwoordelijk zijn bij het voorkomen van langdurig ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. Bij de terugkeer op de werkplek vinden werknemers dat zowel de werkgever als de werknemers ongeveer even verantwoordelijk zijn, behalve de werknemers met een handicap, beperking of chronische ziekte. Die vinden dat werkgevers hiervoor het meest verantwoordelijk zijn.

Veranderingen ten opzichte van 2003:

- De leidinggevenden in de meting van 2006 leggen meer verantwoordelijkheid bij de overheid en minder bij zichzelf voor de terugkeer op de werkplek van langdurig zieke werknemers dan in 2003.

Kennis

Kennis van wet- en regelgeving

Stand van zaken 2006:

- Uit de enquêteresultaten blijkt dat leidinggevenden over meer kennis beschikken van wettelijke regelingen op het gebied van verzuimpreventie dan over de beschikbare instrumenten voor werkgevers om de re-integratie van arbeidsgehandicapten te faciliteren.
- Niet werkenden met een lichamelijke handicap, chronische ziekte of psychische aandoening zijn tamelijk goed op de hoogte van de WIA en de mogelijkheid van ondersteuning door het UWV maar ze zijn minder goed op de hoogte van de re-integratie-faciliteiten voor werkgevers en mensen met een arbeidshandicap. Zo is slechts 32% van de niet werkenden met een handicap of beperking goed op de hoogte van het persoonsgebonden re-integratiebudget van het UWV (de IRO). Van de niet werkenden met een WW of WAO uitkering is 42% hier goed van op de hoogte.

Veranderingen ten opzichte van 2003:

- Leidinggevenden blijken in 2006 minder goed op de hoogte van hun wettelijke verantwoordelijkheden bij preventie en verzuim. Ze zijn bijvoorbeeld minder goed op de hoogte van hun verantwoordelijkheden bij het voorkomen van langdurig ziekteverzuim en bij het opstellen van het plan van aanpak na 6 weken verzuim. Hun kennis over de beschikbare re-integratie-instrumenten is ongeveer gelijk gebleven. Leidinggevenden zijn in 2006 wel beter op de hoogte van de inhoud van de Wet Gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte dan in 2003.

Beleid en gedrag

Aannamebeleid

Stand van zaken 2006:

- De belangrijkste factoren die volgens de gehele groep leidinggevenden een rol kunnen spelen bij het afwijzen van sollicitanten met een handicap/beperking binnen hun eigen organisatie zijn:
  - verwachte lage productiviteit (78%)
  - verwacht hoger ziekteverzuim (80%)
  - voorkeur voor iemand zonder handicap bij gelijke geschiktheid (70%)
  - verwachte hoge financiële risico's (63%)

Deze factoren wijken niet af van de factoren die in 2003 een rol speelden.

- Van de onderzochte leidinggevenden heeft 15% daadwerkelijk wel eens een of meerdere sollicitanten afgewezen vanwege een handicap/beperking of chronische ziekte. Hierbij speelden – evenals in 2003 - verwachte lage productiviteit, verwacht hoog ziekteverzuim en verwachte hoge financiële risico's een rol. Opvallend is dat de leidinggevenden die daadwerkelijk iemand hebben afgewezen ook de verwachte belasting voor de 'gezonde' werknemers als belangrijke factor noemt (73%). De groep leidinggevenden in totaal vindt dit een minder belangrijke factor (54%).
- Bij 6% van de onderzochte leidinggevenden die werken bij een bedrijf waar ook werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten op de loonlijst staan, heeft het bedrijf negatieve ervaringen met deze werknemers.

Veranderingen ten opzichte van 2003:

- In de meting van 2003 gaf 57% van de leidinggevenden aan dat 'de voorkeur voor iemand zonder handicap bij gelijke geschiktheid' een rol speelt bij het afwijzen van een arbeidsgehandicapte sollicitant. In 2006 is dit percentage 70%.

Verzuim- en re-integratiebeleid

Stand van zaken 2006:

- Bedrijven voeren over het algemeen een actief ziekteverzuimbeleid maar hebben meestal geen specifiek beleid voor de re-integratie van geheel of gedeeltelijk afgekeurde werknemers. Toch geeft 40% van de leidinggevenden aan dat hun bedrijf wel specifieke faciliteiten biedt aan werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten.
- Volgens bijna de helft van de zieke werknemers nemen werkgevers niet altijd voldoende maatregelen om te voorkomen dat werknemers uit het arbeidsproces vallen.

Veranderingen ten opzichte van 2003:

- In de meting van 2003 maakte 26% van de bedrijven waar personen met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten werkten gebruik van financiële regelingen voor werknemers die geheel of gedeeltelijk zijn afgekeurd. In 2006 zegt maar 11% van de leidinggevenden dat er gebruik wordt gemaakt van dergelijke financiële regelingen. De meest gebruikte regelingen in 2006 zijn: premiekorting, vrijstelling loondoorbetaling voor Wajong-ers en de financiële vergoedingen voor werkplekaanpassingen. De helft van de leidinggevenden die bij een bedrijf werkt dat gebruik maakt van één of meer van deze financiële regelingen zegt dat de organisatie niet bereid zou zijn de kosten voor de werknemer waarvoor de regelingen zijn ingezet, volledig zelf te dragen.

Conclusies

De beeldvorming over personen met een handicap of beperking is de afgelopen jaren nauwelijks veranderd. Het beeld dat werkgevers en werknemers hebben van personen met een handicap of beperking als (potentiële) werknemers is nog steeds niet erg positief.

De kennis van leidinggevenden over de verantwoordelijkheden bij verzuim-preventie en re-integratie is in de afgelopen jaren afgenomen. Werkgevers maken in vergelijking met drie jaar geleden ook minder gebruik van de financiële regelingen voor het in dienst nemen en houden van personen met een handicap of beperking.

De arbeidsmarkt blijkt voor mensen met een geestelijke, verstandelijke of lichamelijke handicap nog steeds beperkt toegankelijk. Uit berichten van het CBS blijkt dat het aandeel arbeidsgehandicapten dat werkt daalt. Van de arbeidsgehandicapten was in 2005 slechts 44% actief op de arbeidsmarkt. In 2003 was dit percentage nog 46%. Het percentage van de totale bevolking dat actief is op de arbeidsmarkt is 68% en is van 2003 tot 2005 nagenoeg gelijk gebleven.

De aannamebereidheid van werkgevers is volgens niet werkenden met een handicap of beperking toegenomen en zowel leidinggevenden als werknemers met een handicap schatten de kansen van arbeidsgehandicapten om aangenomen te worden laag in, maar hoger dan drie jaar geleden.

Bij bedrijven waar ook werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten werken, heeft slechts een zeer kleine groep leidinggevenden negatieve ervaringen met deze werknemers.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Eind maart 2003 installeerde minister de Geus van SZW de Commissie Het Werkend Perspectief (CWP). Doel van de CWP is het stimuleren van beleid en het entameren van activiteiten die bijdragen aan het volwaardig participeren van mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening. Eén van de specifieke aandachtspunten van de Commissie is de beeldvorming over mensen met een handicap of beperking. Een goede beeldvorming is van wezenlijk belang voor de mogelijkheden om volwaardig te kunnen participeren.

Research voor Beleid heeft in 2003 een onderzoek uitgevoerd naar de visie van werkgevers en werknemers¹ en in 2004 naar de visie van professionals². Uit het onderzoek naar de visie van werkgevers en werknemers kwam onder andere naar voren dat de arbeidsmarkt voor mensen met een arbeidshandicap of beperking maar beperkt toegankelijk blijkt.

Omdat de CWP in 2007 haar activiteiten zal beëindigen wil zij een maatschappelijk slotdocument opstellen waarin de huidige stand van zaken met betrekking tot de arbeidsmarktpositie van arbeidsgehandicapten en adviezen voor de toekomst aan de orde komen. Hiervoor wil de Commissie weten hoe het er op dit moment voor staat met de beeldvorming over mensen met een arbeidshandicap of beperking. Research voor Beleid voerde daartoe in de zomer van 2006 twee vervolgonderzoek uit, één naar de visie van professionals³ en één naar de visie van werkgevers en werknemers, wat in deze rapportage staat beschreven.

1.2 Onderzoeksopzet

In de zomer van 2006 hebben 989 mensen voor dit onderzoek een internet vragenlijst ingevuld over hun persoonlijke houding, kennis en ervaring ten aanzien van arbeidsgehandicapten. De groep respondenten is te verdelen in:

- Leidinggevend
- Gezonde werknemers
- Werknemers met hoog ziekteverzuim
- Werknemers met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening
- Zieke werknemers
- Niet werkenden met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening.

---

¹ Onbekend maakt onbemind. Attitudeonderzoek naar de positie van arbeidsmarktgehandicapten op de arbeidsmarkt, Research voor Beleid, januari 2004

² Samen beter worden. Professionals over de begeleiding van zieke werknemers en arbeidsgehandicapten, september 2004

³ Bouwen op vertrouwen: Professionals over de arbeidsmarktpositie van mensen met een arbeidsbeperking, januari 2007.

Een uitgebreide beschrijving van de definities van deze respondentgroepen en de verdere (methodische) uitwerking van het onderzoek staat vermeld in bijlage 1.

Het onderzoek geeft inzicht in de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan sinds 2003 op het gebied van de beeldvorming over mensen met een handicap of beperking. Het onderzoek richt zich met name op verschillen tussen de meting uit 2003 en de huidige meting op de volgende onderwerpen:

- 1 de houding van leidinggevend en werknemers ten aanzien van mensen met een handicap of beperking, hun arbeidsmarktkansen en de samenwerking (hoofdstuk 2),
- 2 de kennis die leidinggevend, werknemers en niet werkenden met een arbeidshandicap hebben over wet- en regelgeving op dit terrein (hoofdstuk 3) en
- 3 de manier waarop leidinggevend en werknemers in de praktijk omgaan met verzuim- en re-integratiebeleid (hoofdstuk 4).

De houding ten aanzien van arbeidsgehandicapten is bij de diverse respondentgroepen in beeld gebracht aan de hand van stellingen waarbij per onderwerp de antwoorden op de betreffende stellingen zijn vertaald naar schaalscores op een vijfpuntsschaal. Deze schaal loopt van 1 (helemaal eens) tot 5 (helemaal mee oneens). Alle stellingen die binnen een onderwerp vallen zijn vervolgens voor elke respondent opgeteld en gemiddeld, waardoor één gemiddelde score per categorie per respondent ontstaat, waarbij 1 de meest negatieve houding is en 5 de meest positieve houding. Een drie staat voor een neutrale houding. Een verdere toelichting op deze methodiek en de inhoud van de items die gebruikt zijn per categorie is terug te vinden in bijlage 1. Wanneer een respondentgroep een significant verschil in houding heeft ten aanzien van de eerste meting, zijn de gegevens over deze groep vetgedrukt en schuin weergegeven in de betreffende tabel.

2 Houding ten aanzien van arbeidsgehandicapten

De houding die leidinggevenden en werknemers hebben over mensen met een handicap of beperking in het algemeen kan invloed hebben op de manier waarop zij met arbeidsgehandicapte collega's omgaan. Bij leidinggevenden die betrokken zijn bij het aannamebeleid zou dit zelfs kunnen leiden tot het minder snel aannemen van personen met een handicap of beperking. In de volgende paragrafen gaan we nader in op de houding van leidinggevenden en werknemers waarbij de aandacht met name uitgaat naar de verschillen tussen de meting uit 2003 en de meting uit 2006.

2.1 Omgang met mensen met een handicap

Een meerderheid van de werkgevers en werknemers is over het algemeen niet onzeker in de omgang met mensen met een handicap of beperking. De houding over de omgang met arbeidsgehandicapten (handelingonzekerheid) is in de afgelopen jaren bij de meeste onderzochte groepen niet veranderd. Eén respondentgroep vertoont wel een andere houding in vergelijking met de vorige meting. Werknemers met hoog ziekteverzuim uit de meting van 2006 voelen zich wat zekerder in de omgang met arbeidsgehandicapten dan de werknemers met hoog ziekteverzuim uit de meting van 2003 (tabel 2.1).

Tabel 2.1 Houdingscores gehandicapten algemeen, alle groepen

	Score 2003	Score 2006
Leidinggevenden	3,59	3,62
Gezonde werknemers	3,52	3,58
Werknemers met hoog ziekteverzuim⁴	3,75	4,02
Werknemers met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	3,70	3,66
Zieke werknemers in de eerste twee ziektejaren	3,65	3,54
Niet-werkenden met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	3,88	3,82

2.2 Arbeidsgehandicapten als (potentiële) werknemer

Hoe denken leidinggevenden en werknemers over arbeidsgehandicapten als potentiële werknemers? Is het beeld dat leidinggevenden hierover hebben zodanig negatief dat dit een mogelijk oorzaak voor de lagere arbeidsparticipatie van arbeidsgehandicapten? Zij hebben tenslotte vaak een stem in het aannamebeleid van bedrijven.

De beeldvorming bij werknemers en leidinggevenden rond arbeidsgehandicapten op de werkvloer is, net als in 2003, niet altijd positief. Zo melden vooral mensen met psychische klachten zich volgens ongeveer de helft van de leidinggevenden vaker ziek en zijn minder productief dan gezonde werknemers. Ook geeft 46% van de leidinggevenden aan dat werknemers met een chronische ziekte zich vaker ziek melden dan gezonde werknemers.

⁴ Wanneer een respondentgroep een significant verschil in houding heeft ten aanzien van de eerste meting, zijn de gegevens over deze groep vetgedrukt en schuin weergegeven in de tabel.

De houding van de meeste onderzochte groepen over arbeidsgehandicapten als (potentiële) werknemers is in de afgelopen jaren niet veranderd (tabel 2.2). Alleen bij de respondentengroep leidinggevendenden is een verschil. Leidinggevendenden denken in 2006 iets minder positief over arbeidsgehandicapten als (potentiële) werknemers. De leidinggevendenden in de meting van 2006 zijn met name wat negatiever over personen met een lichamelijke handicap of chronische ziekte als potentiële werknemers dan de leidinggevendenden in de vorige meting.

Tabel 2.2 Houdingscores arbeidsgehandicapten als (potentiële) werknemer, alle groepen

	Score 2003	Score 2006
Leidinggevendenden	3,18	3,05
Gezonde werknemers	3,16	3,20
Werknemers met hoog ziekteverzuim	3,27	3,29
Werknemers met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	3,40	3,27
Zieke werknemers in de eerste twee ziektejaren	3,33	3,42
Niet-werkenden met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	3,49	3,43

Uit de gegevens blijkt verder dat de groep leidinggevendenden in de meting van 2006 minder familie, vrienden en kennissen heeft met een handicap of beperking. In de eerste meting had 81% van de onderzochte leidinggevendenden een bekende met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten, in 2006 is dit het geval bij 63% van de leidinggevendenden. Het hebben van een bekende met een handicap, chronische ziekte of psychische beperking blijkt echter in de huidige meting geen invloed te hebben op de manier waarop leidinggevendenden denken over arbeidsgehandicapten als potentiële werknemer. In de vorige meting vertoonden het hebben van een bekende wel samenhang met de houding van leidinggevendenden over arbeidsgehandicapten als (potentiële) werknemers.

In het onderzoek is tevens nagegaan in welke mate de achtergrondkenmerken leeftijd en geslacht samenhang vertonen met de beeldvorming over arbeidsgehandicapten als potentiële werknemers.

Zowel in 2003 als in 2006 blijkt dat de vrouwelijke werknemers (de vier werknemersgroepen zijn hier samengenomen) een positiever beeld hebben over personen met een lichamelijke handicap, chronische ziekte of psychische aandoening dan mannen (zie tabel 2.3). Bij leidinggevendenden blijkt dit verschil in 2003 minder sterk dan bij werknemers, maar wel aanwezig, terwijl er in 2006 bij leidinggevendenden geen verschil meer is tussen mannen en vrouwen. In de tabel is te zien dat zowel mannen als vrouwen in 2006 wat minder positief zijn gaan denken over arbeidsgehandicapten als (potentiële) werknemers maar dit verschil bij vrouwen groter is dan bij mannen.

Tabel 2.3 Houdingscores arbeidsgehandicapten als (potentiële) werknemer, naar geslacht, werknemers en leidinggevendenden

	Mannen	Vrouwen
Houdingscore 2006 werknemers	3,20	3,39
Houdingscore 2003 werknemers	3,20	3,40
Houdingscore 2006 leidinggevendenden	3,14	3,28
Houdingscore 2003 leidinggevendenden	3,05	3,07

De leeftijd van de leidinggevenden vertoont geen samenhang met de beeldvorming over mensen met een handicap of functiebeperking als (potentiële) werknemers en leidinggevenden.

2.3 Kansen op de arbeidsmarkt

Hoe schatten de verschillende respondentgroepen de kansen in van personen met een lichamelijke handicap, chronische ziekte of psychische klachten? Zijn werkgevers volgens leidinggevenden en werknemers bereid om gedeeltelijk arbeidsgehandicapten aan te nemen? Zijn er in de huidige meting veranderingen opgetreden in de visie die de respondenten over deze onderwerpen hebben?

Kansen arbeidsgehandicapten in relatie tot kansen van 'gezonde' werknemers

Arbeidsgehandicapten hebben volgens de diverse respondentgroepen veel minder kans om aangenomen te worden dan gezonde werknemers. Hierover zijn de personen in de onderzochte groepen het in meer of mindere mate eens (zie tabel 2.4). Zieke werknemers in de 1^e twee ziektejaren en niet-werkenden met een lichamelijke beperking, chronische ziekte of psychische aandoening schatten de kansen van arbeidsgehandicapten het laagst in van alle respondentgroepen.

Tabel 2.4 Mensen met een handicap/beperking of chronische ziekte hebben veel minder kans om aangenomen te worden dan een geschikte sollicitant zonder handicap of beperking

	2003	2006
Leidinggevende	63%	42%
Gezonde werknemers	59%	63%
Werknemers met hoog ziekteverzuim	58%	64%
Werknemers met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	69%	54%
Zieke werknemers in de eerste twee ziektejaren	74%	70%
Niet-werkenden met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	83%	79%

Bij leidinggevenden is te zien dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden. In 2003 vond 63% van de leidinggevenden dat mensen met een handicap/beperking veel minder kans hadden om aangenomen te worden. Dit percentage is in 2006 gedaald tot 42%. Ook werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening schatten de kansen nu minder laag in dan ten tijde van de eerste meting.

Net als in 2003 vinden in 2006 alle respondentgroepen dat personen met psychiatrische klachten de minste kans hebben om een andere baan te vinden, gevolgd door personen met een lichamelijke handicap.

Werknemers in de eerste twee ziektejaren vinden in de meting van 2006 vaker dat personen met een lichamelijke handicap minder kans hebben om een andere baan te vinden dan werknemers in de eerste twee ziektejaren in de meting van 2003, en personen met psychische of psychiatrische klachten juist meer.

Aannamebereidheid werkgevers

Aan de respondenten is ook een aantal stellingen voorgelegd over de bereidheid van werkgevers om gedeeltelijk afgekeurde werknemers aan te nemen. De houdingscores staan vermeld in tabel 2.5.

Tabel 2.5 Houdingscores bereidheid werkgever, alle groepen

	Score 2003	Score 2006
Leidinggevend	3,07	3,15
Gezonde werknemers	3,10	3,00
Werknemers met hoog ziekteverzuim	2,98	2,85
Werknemers met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	2,92	3,12
Zieke werknemers in de eerste twee ziektejaren	2,69	2,72
<i>Niet-werkenden met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening</i>	2,27	2,63

Uit de tabel blijkt dat de door de respondenten gepercipieerde bereidheid van werkgevers om gedeeltelijk afgekeurde werknemers aan te nemen tussen 2003 en 2006 veelal niet is veranderd: respondenten zijn niet erg positief over de bereidheid van werknemers om gedeeltelijk afgekeurde werknemers aan te nemen, met name zieke werknemers en niet-werkenden die een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening hebben. De laatste groep is minder negatief op dit aspect dan in de meting van 2003. Vanuit het perspectief van deze groep is de aannamebereidheid van werkgevers verbeterd.

Perceptie van kansen binnen de eigen organisatie

Werknemers uit alle vier de werknemersgroepen zijn van mening dat, van de diverse groepen arbeidsgehandicapten, het voor personen met psychiatrische klachten het moeilijkst is om te werken binnen het eigen bedrijf. Hoge werkdruk, fysiek zwaar werk en klantencontact worden het meest genoemd als redenen waarom het voor arbeidsgehandicapten moeilijk is om binnen de eigen organisatie te werken. De werknemersgroepen gaven in de vorige meting aan dat het juist voor personen met een lichamelijke handicap/beperking het moeilijkst is om te werken binnen het eigen bedrijf.

Kansen volgens niet-werkende arbeidsgehandicapten

Ongeveer eenderde van de niet-werkende arbeidsgehandicapten geeft aan dat het door de handicap echt niet meer mogelijk is om weer aan het werk te komen. Nog eens 20% geeft aan dat ze nog maar weinig kunnen, zelfs met aanpassingen en flexibele werktijden.

Van de overige groep, de mensen die nog wel kunnen werken, is veertig procent er haast zeker van dat het niet zal lukken om binnen een jaar een betaalde baan te vinden. Ruim driekwart (78%) van de mensen die nog wel kunnen werken, is (zeer) gemotiveerd om (weer) aan het werk te gaan.

40% van de mensen die nog wel kunnen werken heeft het afgelopen jaar geen enkele keer gesolliciteerd naar een betaalde baan. Dit kan voortkomen uit de verwachting dat het toch niet zal lukken om een baan te vinden. Een groot percentage van de groep die niet gesolliciteerd heeft (60%) bestaat namelijk uit personen die er zeker van zijn dat het ze niet zal lukken om binnen een jaar een betaalde baan te vinden.

Van degenen die nog kunnen werken en die in het afgelopen jaar wel hebben gesolliciteerd (één of meerdere keren) is ruim de helft niet uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek. Ruim een kwart van degenen die hebben gesolliciteerd heeft meer dan 10 keer gesolliciteerd.

2.4 Samenwerking met werknemers met een handicap of beperking

Hoe vinden werknemers het om samen te werken met personen met een handicap of beperking? Hebben zij het gevoel dat de samenwerking lastiger is dan met 'gezonde' werknemers?

Minder dan de helft van de onderzochte werknemers werkt momenteel binnen het eigen bedrijf samen met personen met een handicap of beperking, hierdoor is het lastig voor deze groep om zich een beeld te vormen over het samenwerken met iemand met een handicap of beperking. De onderzochte werknemersgroepen die wel samenwerken met werknemers met een handicap of beperking zijn niet uitgesproken negatief of positief.

De houding ten aanzien van het samenwerken met arbeidsgehandicapte collega's is voor de meeste respondentgroepen in de periode 2003-2006 niet veranderd. Alle groepen, behalve de zieke werknemers, denken hier nog steeds hetzelfde over.

De groep zieke werknemers heeft in vergelijking met 2003 een positiever beeld over het samenwerken met personen met een handicap/beperking of chronische ziekte. De houding die zij nu hebben komt overeen met de houding die de overige groepen hebben, terwijl de groep zieke werknemers in 2003 een negatievere houding vertoonde dan de overige groepen.

Conform de verwachting zijn gezonde werknemers minder positief over de samenwerking met personen met een handicap/beperking of chronische ziekte dan werknemers die zelf ziek zijn of een handicap/beperking hebben.

Tabel 2.6 Houdingscores samenwerking met arbeidsgehandicapten, alle werknemersgroepen

	Score 2003	Score 2006
Gezonde werknemers	3,01	3,15
Werknemers met hoog ziekteverzuim	3,20	3,35
Werknemers met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	3,29	3,28
Zieke werknemers in de eerste twee ziektejaren	2,78	3,32

Uit de enquêteresultaten (zie tabel 2.7) blijkt verder dat ongeveer 30% van de zieke werknemers en de werknemers met een handicap/beperking zelf zegt dat zij in de afgelopen jaren positiever zijn gaan denken over het samenwerken met arbeidsgehandicapten. Bij de gezonde werknemers en werknemers met hoog ziekteverzuim ligt dit percentage lager. De eigen opvatting over verandering in houding blijkt dus niet altijd overeen te komen met de gemeten verandering in houding. Dit is goed zichtbaar bij de werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening. Zij geven wel aan dat zij positiever zijn gaan denken over het samenwerken met arbeidsgehandicapten maar in de houdingscores van deze groep is dat niet zichtbaar.

Tabel 2.7 Percentage respondenten dat zegt in de afgelopen jaren positiever te zijn gaan denken over het samenwerken met arbeidsgehandicapten.

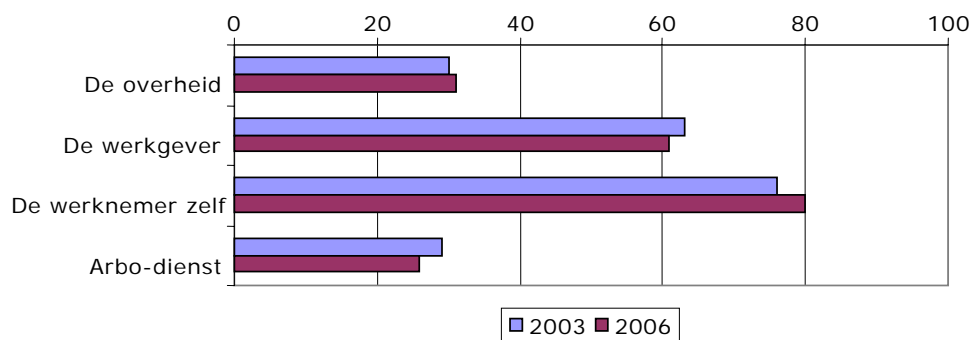
	Percentage
Gezonde werknemers	17%
Werknemers met hoog ziekteverzuim	23%
Werknemers met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	30%
Zieke werknemers in de eerste twee ziektejaren	31%

2.5 Verantwoordelijkheden voor preventie en re-integratie

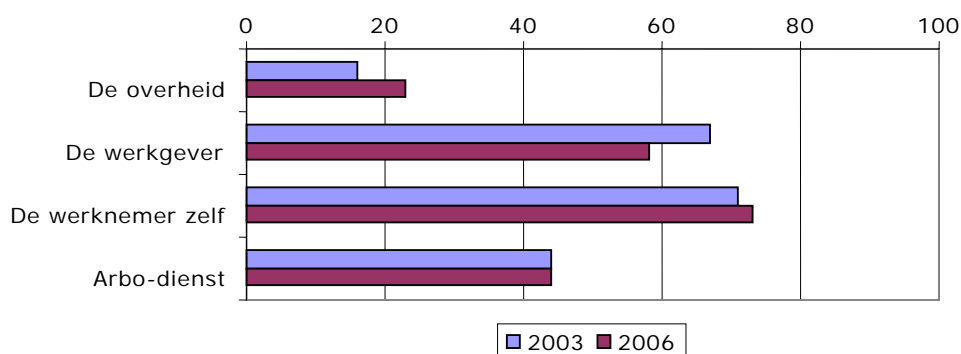
Wie is er het meest verantwoordelijk om langdurig ziekteverzuim of arbeidsongeschiktheid te voorkomen? Als werkgevers deze verantwoordelijkheid vooral bij werknemers leggen en werknemers de verantwoordelijkheid bij de werkgevers leggen, kan dit tot gevolg hebben dat geen van beiden actie onderneemt.

Volgens leidinggevenden zijn werknemers zelf het meest verantwoordelijk om langdurig ziekteverzuim of arbeidsongeschiktheid te voorkomen. Ook zijn, volgens de leidinggevenden, de werknemers zelf het meest verantwoordelijk voor de terugkeer op de werkplek. Deze mening van leidinggevenden is in de afgelopen jaren niet veranderd. Zie figuur 2.1 en 2.2. Wel is in figuur 2.2 te zien dat leidinggevenden in de meting van 2006 minder verantwoordelijk bij zichzelf leggen en meer bij de overheid en de werknemers zelf dan de leidinggevenden in de meting van 2003.

Figuur 2.1 Wie heeft volgens leidinggevende de meeste verantwoordelijkheid om te voorkomen dat werknemers langdurig ziek of arbeidsongeschikt worden?

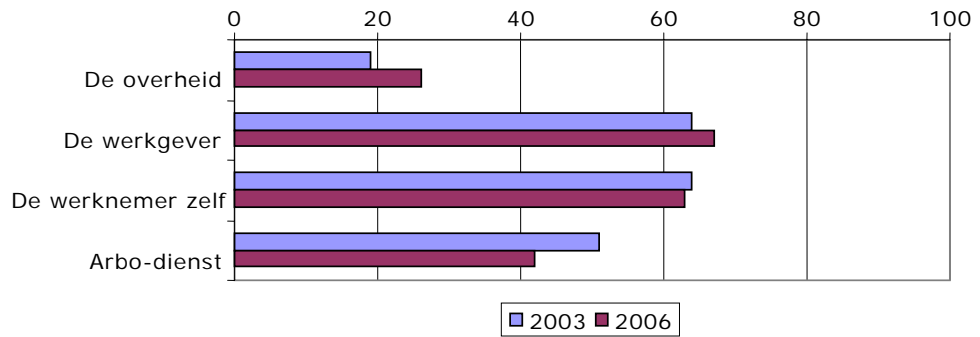

Figuur 2.2 Wie heeft volgens leidinggevenden de meeste verantwoordelijkheid voor de terugkeer op de werkplek van langdurig zieke werknemers?

Ook alle werknemersgroepen vinden dat werknemers zelf het meest verantwoordelijk zijn bij het voorkomen van langdurig ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. Bij de terugkeer op de werkplek vinden werknemers dat zowel de werkgever als de werknemers ongeveer even verantwoordelijk zijn, behalve de werknemers met een handicap, beperking of chronische ziekte. Die vinden dat werkgevers hiervoor het meest verantwoordelijk zijn (figuur 2.3). In vergelijking met 2003 leggen zij in 2006 meer verantwoordelijkheid bij de overheid.

Figuur 2.3 Wie heeft volgens werknemers met handicap of beperking de meeste verantwoordelijkheid voor de terugkeer op de werkplek van langdurig zieke werknemers?

3 Kennis

In dit hoofdstuk behandelen we de bekendheid van de respondenten met:

- Wet- en regelgeving inzake verzuim(preventie) en re-integratie
- Instrumenten van de CWP
- De effecten van de instroom in de WIA op het inkomen.

3.1 Kennis over wet- en regelgeving

Kennis over wet- en regelgeving zegt iets over de mate waarin leidinggevenden zijn ingevoerd in de materie rond arbeidsparticipatie van arbeidsgehandicapten en de knelpunten die daarbij spelen. Kennis van wet- en regelgeving is ook een indicator van de (professionele) betrokkenheid met arbeidsgehandicapten. Vanuit dat perspectief is het belangrijk inzicht te krijgen in het kennisniveau van leidinggevenden ten aanzien van wet- en regelgeving rond integratie van arbeidsgehandicapten, verzuimpreventie en (vroegtijdige) re-integratie. Verder kan met behulp van deze kennis ook meer gerichte informatie worden verstrekt als blijkt dat op bepaalde punten kennis van bijvoorbeeld leidinggevenden sterk achter blijft.

Kennis leidinggevenden

Uit de enquêteresultaten blijkt dat leidinggevenden meer kennis hebben van wettelijke regelingen op het gebied van verzuimpreventie dan van de beschikbare instrumenten voor werkgevers om de re-integratie van arbeidsgehandicapten te faciliteren. Zo is 83% goed tot vaag bekend met de verantwoordelijkheden bij het langdurig verzuim van een werknemer terwijl 57% goed tot vaag op de hoogte is van de mogelijkheid van een premiekorting als een arbeidsgehandicapte weer bij de eigen werkgever aan de slag gaat. In tabel 3.1 staan een aantal van deze kennisvragen vermeld en het verschil goed zichtbaar⁵.

Uit tabel 3.1 blijkt dat leidinggevenden zijn niet altijd goed op de hoogte zijn van de mogelijkheden voor werkgevers om de re-integratie van arbeidsgehandicapten te faciliteren. Zo is maar 24% van de leidinggevenden goed op de hoogte van het gegeven dat de werkgever de eerste vijf jaar geen loon hoeft door te betalen in geval van ziekte van een arbeidsgehandicapte werknemer. Ook is minder dan een kwart van de leidinggevenden er goed van op de hoogte is dat een werkgever compensatie kan krijgen voor productieverlies bij het in dienst nemen van een arbeidsgehandicapte werknemer die jonger is dan 18 of die een Wajong-uitkering heeft.

---

⁵ Zie voor de percentages op alle kennisvragen de tabellen in de bijlage.

Tabel 3.1 Bent u (leidinggevende) op de hoogte van de volgende wettelijke regelingen?

	<i>Ja</i>	<i>Vaag</i>	<i>Nee</i>
Weet u dat de WAO veranderd is in de WIA?	75%	15%	10%
Weet u dat bij de invoering van de WIA per 1 januari 2006 het re-integratiebeleid veranderd is?	57%	27%	16%
Bent u bekend met uw verantwoordelijkheden bij het langdurig ziekteverzuim van een werknemer?	58%	25%	16%
Weet u, dat wanneer een werknemer meer dan 6 weken ziek is en terugkeer op de werkplek mogelijk is, u samen met de werknemer een plan van aanpak moet opstellen?	72%	16%	12%
Weet u dat wanneer een arbeidsgehandicapte werknemer weer bij de eigen werkgever aan de slag gaat, de werkgever hiervoor een jaar premiekorting ontvangt?	27%	30%	43%
Weet u dat een werkgever de eerste vijf jaar na het aannemen van een arbeidsgehandicapte, geen loon hoeft door te betalen in geval van ziekte van die werknemer?	24%	27%	49%
Weet u dat wanneer een werkgever een arbeidsgehandicapte werknemer in dienst neemt, de werkgever hiervoor (maximaal) 3 jaar premiekorting kan ontvangen?	29%	31%	39%
Weet u dat een werkgever compensatie kan krijgen voor productie-verlies bij het in dienst nemen van een arbeidsgehandicapte werknemer die jonger is dan 18 of die een Wajong-uitkering heeft?	23%	30%	47%
Weet u dat het mogelijk is om een gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer een proefplaats voor maximaal 3 maanden aan te bieden, zodat u in die periode geen salaris hoeft te betalen?	28%	32%	40%
Weet u dat het UWV de loondoorbetaling bij ziekte van Jonggehandicapten betaalt?	26%	29%	44%

Er doen zich op een aantal onderdelen veranderingen voor ten opzichte van 2003. Zo blijken leidinggevenden in 2006 minder goed op de hoogte van hun verantwoordelijkheden bij het voorkomen van langdurig ziekteverzuim. In 2003 was 69% hiervan goed op de hoogte, in 2006 is dit 58%. Ook de verplichting tot het opstellen van een plan van aanpak na 6 weken verzuim is minder goed bekend; in 2003 was 81% hier goed van op de hoogte, in 2006 is dit 72%. De verantwoordelijkheid van de werkgever voor het arbeidsomstandighedenbeleid is eveneens minder goed bekend (in 2003 goed bekend bij 81%, in 2006 bij 71%) net als het feit dat een werkgever bij aanpassingen van het wettelijke arbeidsomstandighedenbeleid goedkeuring moet krijgen van de ondernemingsraad (goed bekend bij 60% in 2003 en bij 45% in 2006).

Veranderingen in wetgeving kunnen een verklaring zijn voor de afname in kennis over bepaalde wet- en regelgeving, zoals bijvoorbeeld op de kennis over verantwoordelijkheid bij langdurig ziekteverzuim. Hierin is op zich niets veranderd door de invoering van de WIA, maar het kan zijn dat werkgevers dit wel denken omdat zij twijfelen over welke verantwoordelijkheden zij nu nog wel en niet meer hebben.

Leidinggevenden zijn in deze meting beter op de hoogte van de inhoud van de Wet Gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. Het gegeven dat een werkgever mensen niet alleen vanwege hun handicap of chronische ziekte mag weigeren in dienst te nemen op basis van deze wet was in 2003 goed bekend bij 39% van de leidinggevenden en

nu bij 54%. Dit verschil is goed te verklaren omdat deze wet ten tijde van de vorige meting net was ingevoerd.

Kennis niet-werkenden met een arbeidsbeperking

Ook aan niet werkenden met een lichamelijke handicap, chronische ziekte of psychische aandoening zijn vragen gesteld over hun kennis van wet- en regelgeving. Zij zijn tamelijk goed op de hoogte over de WIA en de mogelijkheid van ondersteuning door het UWV (zie tabel 3.2) maar hebben minder kennis over de re-integratiefaciliteiten voor werkgevers en mensen met een arbeidshandicap. Toch kent een meerderheid van de niet werkenden de instrumenten goed of vaag. Het meest bekende instrument is de subsidie voor de werkplekaanpassing, hiervan is 71% goed op de hoogte en 18% vaag. Het minst bekende instrument is de IRO, het persoonsgebonden re-integratiebudget voor cliënten van UWV, dat goed bekend is bij 32% van de niet-werkenden met een lichamelijke handicap, chronische ziekte of psychische aandoening. Van de niet werkenden met een WW of WAO uitkering (de personen die in aanmerking komen voor een IRO) is 42% hier goed van op de hoogte.

Tabel 3.2 Kennis van niet-werkenden met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening

	Ja	Vaag	Nee
Weet u dat de WAO veranderd is in de WIA?	81%	14%	5%
Weet u dat bij de invoering van de WIA per 1 januari 2006 het re-integratiebeleid veranderd is?	64%	19%	18%
Weet u dat een gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer recht heeft op ondersteuning door UWV bij het zoeken naar werk, bijvoorbeeld in de vorm van een re-integratietraject?	78%	14%	8%
Weet u dat een werkgever aanspraak kan maken op een 'no risk polis' voor gedeeltelijk geschikte werknemers? De werkgever heeft dan 5 jaar lang geen financiële verantwoordelijkheid voor de kosten die gemaakt worden door ziekte van de werknemer.	48%	26%	26%
Weet u dat een werkgever aanspraak kan maken op subsidie voor een werkplekaanpassing voor gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers?	71%	18%	11%
Weet u dat een werkgever een gedeeltelijk arbeidsongeschikte nieuwe werknemer voor maximaal drie maanden een proefplaats kan aanbieden? Tijdens deze periode werkt de gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer onbetaald op proef.	44%	28%	28%
Weet u dat een gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer die vanwege ziekte of een handicap hulpmiddelen of ondersteuning nodig heeft op de werkplek, hiervoor aanspraak kan maken op een vergoeding of toekenning in natura? Het gaat hier om persoonsgebonden voorzieningen die meegenomen kunnen worden als de werknemer bij een andere werkgever aan de slag gaat.	38%	27%	35%
Weet u dat een gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer die wil re-integreren maar daarbij extra begeleiding nodig heeft om zijn of haar werk te doen, hulp kan krijgen van een jobcoach van het UWV?	54%	21%	25%
Weet u dat gedeeltelijk arbeidsongeschikten die een eigen bedrijf willen beginnen gebruik kunnen maken van een starterskrediet?	42%	23%	35%
Weet u dat een werkgever aanspraak kan maken op een premiekorting op de arbeidsongeschiktheids- en werkloosheidspremies voor gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers?	41%	25%	34%
Weet u dat u dat een gedeeltelijk arbeidsongeschikte een persoonsgebonden re-integratiebudget(IRO) kan aanvragen bij het UWV?	32%	26%	43%

3.2 Instrumenten CWP

Het doel van de CWP is het stimuleren van beleid en het entameren van activiteiten die bijdragen aan het volwaardig participeren van mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening. De Commissie ontwikkelde hiertoe in de afgelopen jaren verschillende activiteiten gericht op leidinggevenden, werkenden met en zonder beperkingen, arbeidsgehandicapten die graag zouden willen werken en op beroepsgroepen die zich bezighouden met re-integratie op het werk.

In het onderzoek is aandacht besteed aan de bekendheid met een aantal communicatie-instrumenten van de Commissie het Werkend Perspectief, te weten: de website ehbw.nl, de kroon op het werkprijs en het werkgeversforum.

EHBW.NL is een zoekmachine waarmee werkgevers, werknemers en professionals uit de arbo- en curatieve keten kunnen zoeken naar informatie over werk, ziekteverzuim, arbeidsongeschiktheid en re-integratie. De site 'Eerste Hulp bij Werk' (www.ehbw.nl) is op 12 januari 2004 door Commissie het Werkend Perspectief gelanceerd. Via deze site is relevante informatie van ruim 200 niet-commerciële sites op het gebied van arbeid, sociale zekerheid, re-integratie en ziekteverzuim terug te vinden.

Kroon op het Werk is een netwerk van een groot aantal bedrijven en organisaties die graag serieus werk maken van verzuimbeleid en re-integratie. Met steun van de Commissie Het Werkend Perspectief (CWP) is Kroon op het Werk sinds haar oprichting in 1996 uitgegroeid tot een wijd vertakt landelijk netwerk waaraan zowel grote gerenommeerde bedrijven deelnemen als vertegenwoordigers uit het MKB. Kroon op het Werk organiseert verschillende activiteiten met als doel kennis over en ervaring met verzuimbeleid en re-integratie van arbeidsgehandicapten met andere werkgevers te delen. Centraal in die activiteiten staat het Werkgeversforum Kroon op het Werk waarin werkgevers onderling kennis en ervaringen uitwisselen.

Kroon op het Werk organiseert jaarlijks de uitreiking van de Kroon op het Werk prijs, die dit jaar is uitgereikt aan het Waterlandziekenhuis in Purmerend.

Uit de enquêteresultaten blijkt dat deze initiatieven het overgrote deel van de leidinggevenden niet hebben bereikt (zie tabel 3.3).

Tabel 3.3 Bekendheid van leidinggevenden met acties gericht op werkgevers?

Leidinggevenden (N=357)	<i>Ja</i>
Bent u bekend met ehbw.nl	3%
Bent u bekend met kroon op het werk prijs	3%
Bent u bekend met het werkgeversforum 'kroon op het werk'	1%

3.3 Gevolgen WIA voor inkomen

Mensen die volledig worden afgekeurd en instromen in de WIA kunnen te maken krijgen met een forse inkomensdaling. Van alle respondenten die werken blijkt tussen de 50 en 60 procent op de hoogte te zijn van een mogelijk (geheel) inkomensverlies bij instroom in de WIA. Werknemers met een hoog ziekteverzuim zijn hiervan het beste op de hoogte (zie onderstaande tabel 3.4).

Tabel 3.4 Zijn respondenten zich bewust van mogelijk (geheel) inkomensverlies door WIA?

	<i>ja</i>	<i>vaag</i>	<i>nee</i>
Leidinggevenden	50%	29%	21%
Gezonde werknemers	53%	17%	29%
Werknemers met hoog ziekteverzuim	61%	14%	25%
Werknemers met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	54%	19%	27%
Zieke werknemers in de eerste twee ziektejaren	54%	21%	26%

In de tabel is te zien dat ruim de helft van de werknemers op de hoogte is van het gegeven dat het inkomensverlies aanzienlijk kan zijn sinds de invoering van de WIA. Ongeveer een kwart van de werknemers wist dit niet.

4 Gedrag en beleid in de praktijk

In dit hoofdstuk behandelen we:

- het aannamebeleid met betrekking tot arbeidsgehandicapte werknemers en
- het verzuim- en re-integratiebeleid van organisaties.

4.1 Aannamebeleid

Bij een groot deel van de ondervraagde leidinggevenden solliciteren (65%) zelden of nooit mensen met een handicap of beperking. Eén op de tien leidinggevenden geeft aan dat er regelmatig mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten solliciteren bij het bedrijf waar ze werken. Een kwart van de onderzochte leidinggevenden weet niet of er mensen solliciteren met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten.

De belangrijkste factoren die volgens de gehele groep leidinggevenden een rol spelen bij het afwijzen van sollicitanten met een handicap/beperking binnen hun eigen organisatie zijn:

- verwachte lage productiviteit (78%)
- verwacht hoger ziekteverzuim (80%)
- voorkeur voor iemand zonder handicap bij gelijke geschiktheid (70%)
- verwachte hoge financiële risico's (63%).

Van de onderzochte leidinggevenden die bij een bedrijf werken waar mensen met een handicap solliciteren, heeft 15% wel eens een of meerdere sollicitanten daadwerkelijk afgewezen vanwege een handicap/beperking of chronische ziekte. Hierbij waren de verwachte lage productiviteit, verwacht hoog ziekteverzuim, verwachte hoge financiële risico's de belangrijkste factoren om de sollicitant af te wijzen. Opvallend is dat de leidinggevenden die daadwerkelijk iemand hebben afgewezen ook de verwachte belasting voor de 'gezonde' werknemers als belangrijke factor noemen (73%) terwijl de groep leidinggevenden in totaal dit een minder belangrijke factor vindt (54%).

Bij ongeveer de helft van de leidinggevenden werkt momenteel een werknemer met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten. In de vorige meting was dit bij 67% van de leidinggevenden het geval. De ervaringen van de organisaties waar de leidinggevenden werken met deze werknemers zijn over het algemeen positief of neutraal. Slechts 6% heeft negatieve ervaringen met werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten. In 2003 was dit 8%.

4.2 Verzuim- en re-integratiebeleid

Uit de enquêteresultaten blijkt dat bij minimaal de helft van de bedrijven waar de leidinggevenden uit dit onderzoek werken, geen specifiek beleid is opgesteld voor het in dienst nemen of in dienst houden van arbeidsgehandicapten. In tabel 4.1 is te zien dat bedrijven over het algemeen wel een actief ziekteverzuimbeleid voeren maar dat er vaak geen specifiek beleid is voor de re-integratie van geheel of gedeeltelijk afgekeurde werknemers. Tegelijkertijd geeft 40% van de leidinggevenden aan dat hun bedrijf wél specifieke faciliteiten

biedt aan werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten, wat er op wijst dat er wel degelijk maatregelen zijn genomen om arbeidsgehandicapten in dienst te nemen en/of te houden.

Tabel 4.1 Verzuim- en re-integratiebeleid van de bedrijven waar de onderzochte leidinggevenden werken

	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Weet niet</i>
Is uw bedrijf toegankelijk voor mensen in een rolstoel?	65%	28%	7%
Heeft uw bedrijf beleid dat specifiek gericht is op het voorkomen en beperken van ziekteverzuim?	60%	25%	15%
Heeft uw bedrijf specifiek beleid dat gericht is op het in dienst nemen en houden van arbeidsgehandicapten?	16%	52%	32%
Biedt uw bedrijf specifieke faciliteiten aan werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten	40%	40%	21%
Is binnen uw bedrijf uitgerekend wat de kosten en baten zijn van het in dienst nemen van iemand die geheel of gedeeltelijk is afgekeurd?	8%	43%	49%
Maakt uw organisatie op dit moment gebruik van financiële regelingen voor geheel of gedeeltelijk afgekeurde werknemers om weer betrokken te raken in het arbeidsproces?	11%	39%	50%
Heeft uw bedrijf het afgelopen jaar gebruik gemaakt van de diensten van een re-integratiebedrijf?	28%	42%	29%

In de meting van 2003 maakte 26% van de bedrijven waar personen met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten werkten gebruik van financiële regelingen voor werknemers die geheel of gedeeltelijk zijn afgekeurd. In 2006 zegt maar 11% van de leidinggevenden dat er gebruik wordt gemaakt van dergelijke financiële regelingen. De meest gebruikte regelingen in 2006 zijn:

- Premiekorting
- Vrijstelling loondoorbetaling voor Wajong-ers
- Financiële vergoedingen voor werkplekaanpassingen.

De helft van de leidinggevenden die bij een bedrijf werkt dat gebruik maakt van één of meer van deze financiële regelingen zegt dat de organisatie niet bereid zou zijn de kosten voor de werknemer waarvoor de regelingen zijn ingezet, volledig zelf te dragen.

Ervaringen van zieke werknemers met re-integratie- en verzuimbeleid

Werkgevers nemen, volgens bijna de helft van de zieke werknemers, niet altijd voldoende maatregelen om te voorkomen dat werknemers uit het arbeidsproces vallen. In tabel 4.2 staat beschreven hoe de werknemers de inspanningen van de werkgever beoordelen.

Tabel 4.2

	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Weet niet/ geen mening</i>
Treft uw werkgever in het algemeen voldoende maatregelen om werknemers die langdurig ziek thuis zitten, weer terug te laten keren op het werk?	48%	47%	6%
Doet uw werkgever voldoende om u weer terug te laten keren op de werkplek?	53%	42%	5%
Voelt u zich ondersteund door de bedrijfsarts om u weer terug te laten keren op de werkplek?	46%	30%	24%

Ook de houding van de werkgevers ten aanzien van de eventuele terugkeer valt in bijna de helft van de gevallen niet positief uit. Volgens 22% van de zieke werknemers maakt het hun werkgever niet zoveel uit of ze terugkomen en nog eens 22% geeft aan dat de werkgever niet verwacht dat ze nog terugkomen.

Een kwart van de zieke werknemers heeft in de afgelopen twee jaar contact gehad met een medewerker van een re-integratiebedrijf. Een kwart van de personen die contact hebben gehad, heeft niet het gevoel dat het re-integratiebedrijf ze helpt om weer aan het werk te gaan.

Gezonde werknemers en preventie

Eenderde van de gezonde werknemers treft op dit moment geen voorzorgsmaatregelen om niet de kans te lopen langdurig ziek te worden. Een kwart vindt dat de eigen werkgever niet voldoende maatregelen neemt om te voorkomen dat werknemers uit het arbeidsproces vallen.

Werknemers met hoog ziekteverzuim en preventie

Werknemers die in de afgelopen periode langer dan 4 weken ziek thuis hebben gezeten vinden vaker dan gezonde werknemers dat hun werkgever niet voldoende maatregelen neemt om te voorkomen dat werknemers uit het arbeidsproces vallen (45%). In de vorige meting was dit percentage 29%. Zieke werknemers zijn in 2006 dus negatiever over de inspanningen van hun werkgevers om ziekteverzuim te voorkomen.

De zieke werknemers zijn zowel in 2003 als in 2006 minder negatief over de vraag of werkgevers voldoende maatregelen treffen om collega's die langdurig thuis zitten weer terug te laten keren op de werkplek. Hierover is in beide metingen ongeveer 18% negatief.

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording

In deze bijlage gaan we in op een aantal technische achtergronden van het onderzoek. Zo wordt een korte beschrijving gegeven van de in het onderzoek gehanteerde vragenlijst, het internetpanel en de onderscheiden onderzoeksgroepen. Tevens wordt aandacht besteed aan de wijze waarop de resultaten uit 2003 (nulmeting) zijn vergeleken met de enquêteresultaten uit 2006 (éénmeting).

Vragenlijst

De vragenlijst voor de nul- en éénmeting omvat de volgende drie hoofdthema's:

- *houding* jegens gehandicapten in het algemeen en arbeidsgehandicapten op de arbeidsmarkt in het bijzonder
- *kennis* van wet- en regelgeving rond verzuim en re-integratie
- *gedrag* en beleid in organisaties met betrekking tot verzuim en re-integratie en de arbeidsmarktpositie van arbeidsgehandicapte werkzoekenden.

Verschillen tussen 2003 en 2006

De bij de éénmeting gebruikte vragenlijst is zoveel mogelijk gelijk gehouden aan de vragenlijst die in de nulmeting is gehanteerd. Op een aantal punten zijn wijzigingen in de vragenlijst aangebracht:

- Ten tijde van de nulmeting bestond de WIA nog niet. Waar nodig is de afkorting 'WAO' in de vragenlijst vervangen door de afkorting 'WIA' of 'WAO/WIA'.
- Naast de invoering van de WIA zijn ook een aantal andere wijzigingen in wet- en regelgeving doorgevoerd. Dit heeft gevolgen voor de vragen binnen het thema 'kennis van wet- en regelgeving'. Waar nodig zijn vragen over verouderde wetgeving geschrapt en nieuwe toegevoegd.
- Verder is een aantal vragen geschrapt waarover bij de nulmeting niet is gerapporteerd. Ook zijn op verzoek van de CWP nieuwe vragen over ondermeer het gebruik van arbodiensten en re-integratiebureaus aan de lijst toegevoegd.

Gemiddeld is de vragenlijst voor de éénmeting iets langer dan de vragenlijst voor de nulmeting.

Internetpanel

Voor de uitvoering van de internetenquête is gebruik gemaakt van een extern internetpanel (Euroclix) met 175.000 leden. Om de gewenste respons te behalen Euroclix heeft in totaal 21.628 panelleden benaderd (bruto steekproef). De internetenquête heeft gelopen van 8 september 2006 tot en met 25 september 2006.

Onderzoeksgroepen

Evenals bij de nulmeting zijn de respondenten bij de éénmeting aan de hand van enkele screeningsvragen aan het begin van de enquête ingedeeld in een zestal respondentengroepen:

- *Leidinggeevenden*: respondent die aangeeft in zijn of haar werk leiding te geven aan ten minste vijf personen.
- *'Gezonde' werknemers*: werknemers met een betaalde baan die het afgelopen jaar in totaal minder dan 4 weken hebben verzuimd en die geen handicap of aandoening hebben.
- *Werknemers met hoog ziekteverzuim*: werknemer met een betaalde baan die in het afgelopen jaar in totaal ten minste 4 weken heeft verzuimd.
- *Werknemers met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening*: werknemer met een betaalde baan die aangeeft een handicap (lichamelijk, zintuiglijk of verstandelijk) en/of een chronische ziekte en/of psychische of psychiatrische klachten te hebben.
- *Zieke werknemers 1^e 2 jaar*: werknemer met een betaalde baan die op dit moment verzuimt.
- *Niet werkenden met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening*: persoon zonder betaalde baan die aangeeft een handicap (lichamelijk, zintuiglijk of verstandelijk) en/of een chronische ziekte en/of psychische en/of psychiatrische klachten te hebben.

Wanneer een respondent aan geen van de vooraf gedefinieerde kenmerken voldoet (bijvoorbeeld een niet-werkende zonder handicap of beperking), wordt zijn of haar deelname na de screening beëindigd. De enquête is netto gestratificeerd. Dit betekent dat op het moment dat voor een doelgroep het gewenste aantal respondenten werd gerealiseerd, de betreffende doelgroep niet verder is ondervraagd.

Bovenstaande definities uit 2006 wijken op een drietal punten af van de in 2003 gehanteerde definities.

- Er zijn in de nulmeting bij leidinggeevenden ook leidinggeevenden betrokken die een lichamelijke handicap, chronische ziekte of psychische klachten hadden. In de éénmeting zijn deze leidinggeevenden niet opgenomen in de subdoelgroep leidinggeevenden. Hiervoor is gecorrigeerd door de leidinggeevenden met lichamelijke handicap, chronische ziekte of psychische klachten uit de bestanden van de nulmeting te halen bij de vergelijkingen tussen deze subdoelgroepen.
- In de nulmeting (2003) zijn bij gezonde werknemers leidinggeevenden opgenomen die leiding geven aan 1-4 werknemers. In de éénmeting (2006) zijn geen leidinggeevenden in deze subdoelgroep opgenomen. Om de definitie van 'leidinggeevenden' voor 2006 gelijk te laten zijn aan de in 2003 gehanteerde definitie zijn de leidinggeevenden aan 1-4 werknemers uit 2003 niet meegenomen bij de vergelijkingen tussen 2003 en 2006.
- In de nulmeting zijn bij werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening alleen leidinggeevenden die leiding geven aan minder dan 5 werknemers betrokken. In de tweede meting zijn hierin ook de leidinggeevenden die leiding geven aan meer dan 5 werknemers opgenomen. Uit analyse⁶ blijkt dat dit gegeven geen invloed heeft op de gemeten houding ten opzichte van arbeidsgehandicapten. Omdat het aandeel leidinggeevenden in deze groep relatief groot is en de N te klein zou worden om verschillen tussen de metingen aan te tonen, als we ze uit de groep zouden halen, is er niet gecorrigeerd voor dit gegeven.

---

⁶ Dit is geanalyseerd door in de subdoelgroep 'werknemers met een lichamelijke handicap, chronische ziekte of psychische aandoening' uit de meting van 2006 na te gaan of de leidinggeevenden die leiding geven aan meer dan 5 werknemers verschillen in houdingsscores van de leidinggeevenden die leiding geven aan minder dan 5 werknemers. Dit bleek niet het geval te zijn.

Respons

Voor de éénmeting werd voor de leidinggevendenden een netto respons beoogd van 350 respondenten en voor alle overige groepen een netto respons van 125. Deze responsdoelstelling is gehaald. In tabel B.1 staat de gerealiseerde netto respons van de internetenquête weergegeven.

Tabel B.1 Netto respons internet enquête

Subdoelgroep	Netto respons	
	2003	2006
Leidinggevendenden	298	357
'Gezonde' werknemers	184	126
Werknemers met hoogziekteverzuim	126	125
Werknemers met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	205	128
Zieke werknemers, 1 ^e 2 jaar	288	125
Niet werkenden met handicap, chronische ziekte of psychische aandoening	113	128
Totaal	1214	989

Hoewel de responsdoelstelling gehaald is, is de netto respons in 2006 bij een aantal doelgroepen lager dan in 2003. Hierdoor zijn de gevonden verschillen tussen de metingen minder snel significant. Soms kan het daarom lijken dat er een verschil bestaat op een bepaald kenmerk, maar blijkt dit bij toetsing niet het geval te zijn. De gegevens die significant verschillen zijn vet en schuin gedrukt. De zichtbare verschillen die niet significant zijn dienen dan ook niet als verschil te worden opgevat.

Steekproefsamenstelling

Uit analyses van de enquêteresultaten blijkt dat de netto steekproef van 2006 op een aantal achtergrondkenmerken (bijvoorbeeld geslacht, leeftijd, opleidingsniveau etc) verschilt van de netto steekproef van 2003. Dit geldt voor alle zes de respondentgroepen. De steekproeven vertonen verschillen in persoonskenmerken als geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Ook zijn er verschillen in het aantal uren dat de personen per week werken⁷, de mate waarin respondenten betrokken zijn bij het personeelsbeleid en de grootte van de organisatie waarin ze werkzaam zijn. Een oorzaak voor deze verschillen in responsamenstelling is moeilijk aan te wijzen.

Om de resultaten van de enquête uit 2006 in relatie tot de resultaten van de vorige meting te interpreteren, mogen de respondenten niet verschillen op achtergrondkenmerken die de houding ten opzichte van arbeidsgehandicapten beïnvloeden. Het verschil in steekproefsamenstelling moet daarom worden gecorrigeerd. Dit is gebeurd door weging.

⁷ Uit gegevens van het CBS (Statline) blijken er geen veranderingen te zijn in het aantal uren van de werkzame beroepsbevolking.

Weging

De aangewezen methode om de verschillen in steekproefsamenstelling te corrigeren is door de steekproeven uit 2003 en 2006 naar populatiesamenstelling uit beide jaren te wegen. Dan kan een vergelijking plaats vinden op populatieniveau. Dat is in dit geval niet mogelijk omdat er geen populatieschattingen van de afzonderlijke respondentgroepen bestaan. Dit heeft ondermeer te maken met de gekozen definities van de respondentgroepen. Gelet op dit gegeven en het feit dat het onderzoek vooral focust op het waarnemen van eventuele verschillen tussen 2003 en 2006 maakt dat er is gekozen voor het terugwegen van de steekproeven uit 2006 naar de steekproefsamenstelling uit 2003. Hierdoor kan toch een uitspraak worden gedaan over de (eventuele) veranderingen die zich tussen beide jaren hebben voorgedaan.

Per respondentgroep zijn de resultaten afzonderlijk gewogen. De per respondentgroep gebruikte weegfactoren (bijvoorbeeld: geslacht en leeftijd) zijn vastgesteld aan de hand van de volgende twee criteria:

- er moet sprake zijn van een duidelijke verschil tussen de meting in 2003 en 2006 op dit achtergrondkenmerk (bijvoorbeeld: percentage mannen onder leidinggevenden is groter in 2006 dan in 2003)
- én dit achtergrondkenmerk is van invloed op de manier waarop de houdingsvragen zijn beantwoord (bijvoorbeeld: mannen onder leidinggevenden antwoorden significant negatiever op de stellingen). Of er een relatie bestaat tussen de achtergrondkenmerk en de antwoorden op de stellingen is vastgesteld met behulp van een ANOVA⁸.
- het verschil in achtergrondkenmerk mag niet veroorzaakt zijn door veranderende omstandigheden, zoals wetgeving. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de groep zieke werknemers. Daar zitten in 2006 minder afgekeurden in dan in 2003. In 2003 was een deel van de personen die in het 2e ziektejaar zaten al afgekeurd. In 2006 zijn er veel minder personen die zijn afgekeurd omdat de Wet Verlenging Loondoorbetaling ervoor zorgt dat personen pas in de loop van het tweede ziektejaar een keuring krijgen (de werkgever blijft twee jaar verantwoordelijk).

Op basis van deze criteria zijn voor de diverse respondentgroepen de volgende weegfactoren gehanteerd:

- leidinggevenden: leeftijd, opleidingsniveau, aantal medewerkers waaraan leiding wordt gegeven, betrokkenheid bij het personeelsbeleid;
- gezonde werknemers: geslacht;
- werknemers met hoog ziekteverzuim: geslacht;
- werknemers met handicap, chronische ziekte of beperking: geslacht, organisatiegrootte;
- zieke werknemers: leeftijd, arbeidsduur per week;
- niet werkenden met handicap of beperking: geslacht, leeftijd.

Waar nodig zijn antwoordcategorieën van de gehanteerde weegfactoren samengevoegd.

---

⁸ ANOVA (analysis of variance) wordt gebruikt om de verschillen tussen gemiddelde waarden van een afhankelijke variabele in relatie met een gecontroleerde onafhankelijke variabele te onderzoeken. ANOVA wordt gebruikt voor het testen van gemiddelde van twee of meerdere populaties.

Analyse

Voor een belangrijk deel bestaat de vragenlijst voor de nul- en éénmeting uit stellingen aan de hand waarvan de houding jegens (arbeids)gehandicapten in beeld gebracht kan worden. Per stelling kan de respondent aangeven of hij het er (helemaal) mee eens is, niet mee eens of oneens is, (helemaal) mee oneens is of erover geen mening heeft. Bij iedere stelling zijn derhalve zes antwoorden mogelijk.

De stellingen zijn onder te verdelen in de volgende vijf categorieën:

- 1 de houding ten opzichte van personen met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening in het algemeen
- 2 de houding ten opzichte van (potentiële) werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening
- 3 de houding ten opzichte van het samenwerken met werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening
- 4 de inschatting van de kansen op de arbeidsmarkt voor mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening en
- 5 de gepercipieerde verantwoordelijkheden voor het aan het werk houden of het re-integreren van personen met een handicap, chronische ziekte of psychische aandoening.

Per categorie zijn de antwoorden op de daaronder vallende stellingen vertaald naar schaalscores op een vijfpuntsschaal die loopt van 1 (helemaal mee oneens) tot 5 (helemaal mee eens). 'Geen mening' antwoorden worden niet vertaald naar een schaalscore en verder buiten de analyse gehouden (variabele wordt aangeduid als 'missing'). De scores op stellingen zijn waar nodig omgepold zodat een negatief antwoord altijd een 1 krijgt en een positief antwoord altijd een 5. Alle stellingen die binnen een categorie vallen worden vervolgens voor elke respondent opgeteld en gemiddeld, waardoor één gemiddelde score per categorie per respondent ontstaat. Van individuele respondenten kan per categorie alleen een score worden berekend als de categorie voldoende valide (geen 'missing') resultaten bevat. Een categorie kan daarom een maximum aantal missing variabelen bevatten. Voor categorieën met minder dan 10 stellingen geldt dat maximaal de helft van de stellingen een 'missing' resultaat mag opleveren. Voor categorieën met meer dan 10 stellingen mogen maximaal vijf stellingen een 'missing' resultaat genereren. Wordt aan deze voorwaarden niet voldaan dan kan voor de betreffende categorie geen score worden berekend.

Categorieën

Onderstaand volgt een opsomming van de items waaruit de categorieën over houding zijn samengesteld.

Houding over de zekerheid in de omgang met mensen met een handicap.

- Als ik eerlijk ben moet ik toegeven dat ik me bij directe ontmoetingen met gehandicapten nooit helemaal op mijn gemak voel.
- Ik voel me onzeker over hoe ik precies met gehandicapten om moet gaan.
- Ik voel me onzeker over hoe ik precies moet omgaan met mensen die overspannen zijn.

Houding over arbeidsgehandicapten als (potentiële) werknemer

- Gedeeltelijk afgekeurde werknemers zijn in het algemeen even productief als werknemers zonder deze beperkingen (deze is omgepoold).
- Gedeeltelijk afgekeurde werknemers hebben in het algemeen veel begeleiding nodig tijdens het werkproces.
- Bij mij op het werk presteren werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte minder dan 'gezonde' collega's.
- Werknemers met een lichamelijke handicap klachten melden zich vaker ziek dan werknemers zonder lichamelijke handicap
- Werknemers met een lichamelijke handicap klachten zijn minder productief dan werknemers zonder lichamelijke handicap
- Werknemers met een lichamelijke handicap klachten zijn minder gemotiveerd dan werknemers zonder lichamelijke handicap
- Werknemers met een lichamelijke handicap klachten zijn op de werkvloer vaak afhankelijk van de hulp van collega's.
- Werkgevers moeten te veel moeite doen voor een werknemer met een lichamelijke handicap.
- Werknemers met een chronische ziekte melden zich vaker ziek dan werknemers zonder lichamelijke handicap
- Werknemers met een chronische ziekte zijn minder productief dan werknemers zonder lichamelijke handicap
- Werknemers met een chronische ziekte zijn minder gemotiveerd dan werknemers zonder lichamelijke handicap
- Werknemers met een chronische ziekte zijn op de werkvloer vaak afhankelijk van de hulp van collega's.
- Werkgevers moeten te veel moeite doen voor een werknemer met een chronische ziekte.
- Werknemers met psychische klachten melden zich vaker ziek dan werknemers zonder lichamelijke handicap
- Werknemers met psychische klachten zijn minder productief dan werknemers zonder lichamelijke handicap
- Werknemers met psychische klachten zijn minder gemotiveerd dan werknemers zonder lichamelijke handicap
- Werknemers met psychische klachten zijn op de werkvloer vaak afhankelijk van de hulp van collega's.
- Werkgevers moeten te veel moeite doen voor een werknemer met psychische klachten.

Bereidheid van werkgevers om gedeeltelijk afgekeurde werknemers aan te nemen

- Werkgevers zijn in het algemeen niet bereid gedeeltelijk afgekeurde werknemers aan te nemen.
- De organisatie waar ik werk is niet bereid gedeeltelijk afgekeurde werknemers aan te nemen.
- Gedeeltelijk afgekeurde werknemers hebben binnen organisatie waar ik werk weinig kans op een baan.

Houding ten aanzien van het samenwerken met personen met een handicap/beperking

- Werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte zijn op de werkvloer vaak afhankelijk van hun collega's
- Het samenwerken met een werknemer met een handicap/beperking of chronische ziekte betekent dat de werkdruk van collega's wordt vergroot
- Je kunt niet altijd rekenen op een collega met een handicap/beperking of chronische ziekte.
- Als ik mag kiezen dan werk ik liever samen met iemand die gezond is dan met iemand met een handicap/beperking of chronische ziekte.

Toetsing

De naar de steekproefsamenstelling van 2003 teruggewogen gegevens uit 2006 zijn vervolgens vergeleken met de uitkomsten uit 2003. Om na te gaan of de gevonden verschillen niet op toeval berusten zijn we nagegaan of de verschillen significant zijn. De significantie van de gevonden verschillen tussen houdingscores in de beide metingen is berekend met behulp van t-toetsen. Significantie in verschillen tussen de variabelen zijn berekend aan de hand van Chi-kwadraat toetsen, gevolgd door een t-toets (per antwoordcategorie) als de chi-kwadraat aangeeft dat de variabele significant verschilt.

Bijlage 2   Overzichtstabellen van de resultaten

Geslacht

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Man	79%	64%	47%	47%	43%	37%
Vrouw	21%	36%	53%	53%	57%	63%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Leeftijd

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Tussen de 16 en 25 jaar oud	6%	15%	9%	12%	9%	6%
Tussen 25 en 35 jaar oud	31%	39%	35%	32%	38%	28%
Tussen 35 en 45 jaar oud	38%	26%	31%	27%	27%	27%
Tussen de 45 en 55 jaar oud	21%	14%	21%	23%	23%	24%
Tussen de 55 en 65 jaar oud	4%	6%	3%	6%	3%	15%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Wat is uw hoogst voltooide opleiding?

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Lagere school		1%	1%	1%	2%	4%
Middelbare school	12%	6%	9%	14%	8%	22%
Lager Beroeps Onderwijs (LBO/LTS)	4%	5%	13%	4%	11%	20%
Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO/MEAO)	27%	45%	47%	43%	54%	39%
HBO/HEAO	40%	33%	23%	31%	21%	15%
Universiteit	16%	10%	6%	7%	4%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Welke van onderstaande situaties is voor u het meest van toepassing?

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
a. heb een betaalde baan	84%	95%	97%	81%		
b. ben zelfstandig ondernemer	16%	5%	3%	19%		
c. heb een baan maar zit momenteel ziek thuis					100%	
d. ben door gezondheidsproblemen niet (of niet meer) in staat te werken						68%
e. ben werkzaam in eigen huishouding (huisvrouw/huisman)						10%
f. doe vrijwilligerswerk						10%
h. ben werkloos/werkzoekend						12%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Handicap/functiebeperking, klachten en chronische aandoeningen? Lichamelijke of zintuiglijke handicap

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ja				32%	42%	58%
Nee	100%	100%	100%	68%	58%	42%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Handicap/functiebeperking, klachten en chronische aandoeningen? Chronische ziekte

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ja				62%	36%	51%
Nee	100%	100%	100%	38%	64%	49%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Handicap/functiebeperking, klachten en chronische aandoeningen? Psychische klachten

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ja				27%	40%	28%
Nee	100%	100%	100%	73%	60%	72%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Handicap/functiebeperking, klachten en chronische aandoeningen? Psychiatrische klachten

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ja				9%	15%	15%
Nee	100%	100%	100%	91%	85%	85%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Bent u op dit moment op medische gronden geheel of gedeeltelijk afgekeurd c.q. arbeidsongeschikt verklaard?

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ja, geheel afgekeurd				7%	8%	67%
Ja, gedeeltelijk afgekeurd				20%	26%	13%
Nee	100%	100%	100%	73%	65%	20%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Hoeveel uur per week werkt u?

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
minder dan 12 uur		1%		10%	10%
12 - 23 uur	2%	2%	4%	11%	27%
24 - 31 uur	2%	5%	3%	9%	20%
32 - 35 uur	9%	14%	17%	10%	12%
36 uur of meer	87%	78%	77%	59%	31%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Heeft u een leidinggevende functie?

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja	100%		15%	44%	17%
Nee		100%	85%	56%	83%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Wat is de functie waarin u leiding geeft?

	leidinggeevenden	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Directielid	24%	19%	38%	
bedrijfsleider/vestigingshoofd	14%	9%	17%	31%
Manager	24%	9%	15%	37%
Afdelingshoofd/sectorhoofd	18%	19%	15%	15%
Coördinator	5%	11%	3%	
Projectleider	9%	4%	1%	6%
Anders	6%	28%	12%	12%
weet niet/geen mening	0%			
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	21	54	24

Aan hoeveel medewerkers geeft u leiding?

	leidinggeevenden	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
1-4		22%	21%	20%
5-9	42%	28%	37%	38%
10-19	27%	35%	22%	26%
20-49	17%	15%	8%	16%
50-99	7%		5%	
100 of meer	7%		7%	
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	21	54	24

Bent u betrokken bij het opstellen en/of uitvoeren van het personeelsbeleid van uw organisatie?

	leidinggeevenden	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja	67%	58%	70%	63%
Nee	33%	42%	30%	37%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	21	54	24

Hoeveel personen werken er bij de organisatie waar u werkt?

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
minder dan 10 personen	12%	11%	7%	21%	10%
10 tot 20 personen	14%	9%	7%	13%	14%
20 tot 50 personen	12%	16%	11%	14%	14%
50 tot 70 personen	7%	3%	3%	5%	4%
70 tot 90 personen	6%	9%	5%	2%	3%
meer dan 90 personen	49%	52%	67%	45%	54%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Ontvangt u naast uw salaris ook nog een WAO-uitkering?

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja	2%	1%	3%	11%	21%
Nee	98%	99%	97%	89%	79%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Heeft u in de afgelopen 5 jaar een WAO-uitkering ontvangen?

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja				7%	14%
Nee	100%	100%	100%	93%	86%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	353	125	121	111	102

Hoe lang duurt uw huidige periode van ziekteverzuim al?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
0 - 1 maand	29%
1 - 2 maand	16%
2 - 6 maanden	22%
6 - 12 maanden	18%
12-24 maanden	15%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Heeft u zich in het afgelopen jaar in totaal meer dan 4 weken ziek moeten melden?

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja			100%	30%	65%
Nee	100%	100%		70%	35%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Heeft u in het verleden een betaalde baan gehad?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ja	91%
Nee	9%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Hoe lang bent u uit het arbeidsproces?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
0-1 jaar	3%
1-2 jaar	11%
2-5 jaar	27%
5-10 jaar	30%
langer dan 10 jaar	28%
Totaal	100%
Ongew aantal	121

Ontvangt u een uitkering?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ja	88%
Nee	12%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Wat voor uitkering ontvangt u?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Bijstand uitkering	14%
WAO	59%
IVA (WIA)	1%
WGA (WIA)	3%
WAZ uitkering	1%
Wajong uitkering	11%
WW uitkering	12%
Een andere uitkering, nl weet niet/geen mening	8%
	1%
Totaal	100%
Ongew aantal	115

Gepercentageerd op aantal respondenten

Als ik eerlijk ben moet ik toegeven dat ik me bij directe ontmoetingen met gehandicapten nooit helemaal op mijn gemak voel

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	2%		1%	6%	7%	2%
Mee eens	8%	16%	4%	13%	9%	8%
deels eens/ deels oneens	26%	26%	17%	21%	23%	30%
Mee oneens	29%	27%	29%	19%	20%	26%
Helemaal mee oneens	33%	29%	46%	36%	36%	30%
weet niet/geen mening	2%	2%	3%	5%	5%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Ik voel me onzeker over hoe ik precies met gehandicapten om moet gaan

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%	1%	1%	4%	5%	3%
Mee eens	15%	18%	6%	17%	16%	8%
deels eens/ deels oneens	27%	25%	16%	14%	23%	18%
Mee oneens	30%	31%	34%	29%	22%	31%
Helemaal mee oneens	24%	22%	39%	31%	31%	38%
weet niet/geen mening	2%	2%	4%	5%	3%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Ik voel me onzeker over hoe ik precies moet omgaan met mensen die overspannen zijn

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	2%	2%	2%	5%	5%	2%
Mee eens	18%	15%	12%	14%	23%	10%
deels eens/ deels oneens	33%	32%	18%	20%	26%	24%
Mee oneens	26%	31%	38%	28%	22%	38%
Helemaal mee oneens	18%	17%	26%	26%	21%	24%
weet niet/geen mening	3%	2%	4%	6%	4%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

In onze maatschappij worden mensen met een handicap niet voor vol aangezien

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	4%	2%	13%	17%	19%	27%
Mee eens	41%	41%	36%	36%	35%	39%
deels eens/ deels oneens	35%	31%	26%	22%	27%	22%
Mee oneens	11%	17%	14%	17%	9%	8%
Helemaal mee oneens	7%	5%	8%	4%	7%	1%
weet niet/geen mening	3%	4%	4%	5%	3%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Mensen met een handicap kunnen goed hun eigen leven inrichten zoals zij dat willen

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	12%	18%	23%	21%	20%	27%
Mee eens	43%	41%	36%	34%	31%	35%
deels eens/ deels oneens	27%	26%	19%	30%	23%	21%
Mee oneens	12%	6%	11%	9%	11%	11%
Helemaal mee oneens	3%	3%	8%	2%	12%	4%
weet niet/geen mening	2%	5%	4%	5%	3%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Zieke werknemers werken vaak te lang door

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	0%	5%	12%	15%	18%	20%
Mee eens	20%	28%	33%	36%	42%	41%
deels eens/ deels oneens	35%	41%	34%	26%	30%	26%
Mee oneens	31%	13%	14%	11%	5%	6%
Helemaal mee oneens	9%	5%	2%	3%	3%	1%
weet niet/geen mening	5%	9%	5%	8%	2%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Zieke werknemers blijven te lang ziek

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	5%	5%	3%	8%	3%	4%
Mee eens	32%	23%	16%	16%	13%	13%
deels eens/ deels oneens	44%	36%	46%	38%	39%	46%
Mee oneens	14%	25%	17%	22%	32%	23%
Helemaal mee oneens	2%	2%	6%	6%	9%	7%
weet niet/geen mening	4%	9%	12%	11%	4%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Veel mensen worden om medische redenen afgekeurd terwijl ze nog best kunnen werken

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	11%	9%	8%	14%	6%	3%
Mee eens	44%	33%	26%	31%	31%	18%
deels eens/ deels oneens	30%	34%	34%	30%	26%	33%
Mee oneens	8%	13%	15%	13%	25%	25%
Helemaal mee oneens	2%	2%	3%	3%	7%	16%
weet niet/geen mening	5%	9%	14%	10%	5%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Iemand met een arbeidsongeschiktheidsuitkering kan daar goed van rondkomen

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	0%	1%	1%	3%	2%	3%
Mee eens	7%	6%	3%	5%	4%	1%
deels eens/ deels oneens	31%	22%	16%	21%	23%	11%
Mee oneens	34%	32%	35%	32%	32%	33%
Helemaal mee oneens	8%	14%	21%	25%	33%	43%
weet niet/geen mening	19%	24%	24%	14%	6%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werkgevers doen genoeg om geheel of gedeeltelijk afgekeurde werknemers in dienst te nemen

	Leiding gevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%	1%		3%	3%	2%
Mee eens	13%	8%	6%	11%	10%	7%
deels eens/ deels oneens	38%	29%	26%	25%	20%	21%
Mee oneens	30%	36%	31%	30%	29%	29%
Helemaal mee oneens	8%	11%	22%	23%	26%	37%
weet niet/geen mening	10%	15%	15%	9%	12%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

De overheid doet genoeg om geheel of gedeeltelijk afgekeurde werknemers weer aan het werk te krijgen

	leidinggevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%	2%	1%	3%	3%	6%
Mee eens	13%	16%	12%	13%	10%	7%
deels eens/ deels oneens	34%	30%	24%	26%	31%	31%
Mee oneens	31%	28%	31%	23%	24%	21%
Helemaal mee oneens	12%	10%	20%	26%	22%	30%
weet niet/geen mening	9%	14%	12%	8%	10%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Geheel of gedeeltelijk afgekeurde werknemers doen genoeg om weer aan het werk te komen

	leidinggevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%		2%	10%	7%	8%
Mee eens	9%	7%	17%	14%	21%	22%
deels eens/ deels oneens	47%	49%	34%	40%	44%	51%
Mee oneens	25%	20%	29%	17%	12%	11%
Helemaal mee oneens	7%	9%	4%	7%	5%	1%
weet niet/geen mening	11%	16%	15%	12%	11%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Geheel of gedeeltelijk afgekeurde werknemers die niet werken hebben het maar goed

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%	2%	1%	5%	3%	1%
Mee eens	6%	5%	2%	3%	5%	3%
deels eens/ deels oneens	33%	27%	31%	24%	14%	12%
Mee oneens	40%	38%	34%	30%	30%	15%
Helemaal mee oneens	12%	19%	19%	28%	42%	64%
weet niet/geen mening	9%	9%	13%	11%	6%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Gedeeltelijk afgekeurde werknemers hebben in het algemeen weinig kans op een baan

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	2%	2%	10%	16%	13%	26%
Mee eens	41%	47%	37%	36%	44%	43%
deels eens/ deels oneens	35%	31%	28%	23%	21%	14%
Mee oneens	13%	11%	14%	11%	12%	9%
Helemaal mee oneens	3%	4%	3%	5%	5%	5%
weet niet/geen mening	6%	5%	8%	8%	4%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Gedeeltelijk afgekeurde werknemers hebben binnen de organisatie waar ik werk weinig kans op een baan

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	2%	5%	5%	7%	14%	13%
Mee eens	25%	20%	31%	16%	32%	15%
deels eens/ deels oneens	32%	29%	31%	23%	24%	15%
Mee oneens	24%	24%	18%	21%	16%	5%
Helemaal mee oneens	8%	10%	4%	18%	8%	11%
weet niet/geen mening	8%	13%	10%	15%	7%	40%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werkgevers zijn in het algemeen niet bereid gedeeltelijk afgekeurde werknemers aan te nemen

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%	4%	3%	10%	14%	21%
Mee eens	37%	38%	44%	36%	45%	39%
deels eens/ deels oneens	37%	31%	32%	31%	23%	21%
Mee oneens	13%	12%	9%	8%	10%	4%
Helemaal mee oneens	2%	3%	1%	4%	2%	6%
weet niet/geen mening	10%	12%	11%	10%	7%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

De organisatie waar ik werk is niet bereid gedeeltelijk afgekeurde werknemers aan te nemen

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	2%	4%	3%	8%	7%	9%
Mee eens	11%	9%	18%	11%	17%	9%
deels eens/ deels oneens	30%	33%	29%	19%	27%	15%
Mee oneens	32%	21%	24%	29%	21%	7%
Helemaal mee oneens	15%	13%	11%	16%	11%	6%
weet niet/geen mening	10%	20%	14%	16%	17%	53%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Gedeeltelijk afgekeurde werknemers zijn in het algemeen even productief als werknemers zonder deze beperkingen

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%	4%	2%	11%	12%	14%
Mee eens	17%	23%	21%	24%	26%	25%
deels eens/ deels oneens	48%	40%	47%	30%	36%	36%
Mee oneens	22%	15%	13%	17%	15%	9%
Helemaal mee oneens	6%	4%	1%	4%	4%	8%
weet niet/geen mening	6%	14%	15%	13%	6%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Gedeeltelijk afgekeurde werknemers hebben in het algemeen veel begeleiding nodig tijdens het werkproces

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	3%	2%	2%	5%	3%	8%
Mee eens	26%	16%	17%	14%	19%	14%
deels eens/ deels oneens	48%	47%	42%	43%	37%	37%
Mee oneens	12%	22%	23%	18%	24%	23%
Helemaal mee oneens	3%	3%	5%	7%	9%	12%
weet niet/geen mening	7%	9%	12%	13%	8%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met een lichamelijke handicap melden zich vaker ziek dan werknemers zonder lichamelijke handicap

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	3%		1%	5%	1%	5%
Mee eens	7%	6%	10%	6%	13%	5%
deels eens/ deels oneens	29%	23%	24%	26%	29%	25%
Mee oneens	29%	33%	27%	21%	31%	31%
Helemaal mee oneens	4%	7%	8%	19%	13%	18%
weet niet/geen mening	29%	31%	31%	21%	12%	15%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met een lichamelijke handicap zijn minder productief dan werknemers zonder lichamelijke handicap

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	3%			3%		3%
Mee eens	17%	17%	7%	12%	11%	7%
deels eens/ deels oneens	38%	29%	31%	29%	30%	31%
Mee oneens	26%	36%	31%	25%	36%	31%
Helemaal mee oneens	3%	4%	6%	18%	15%	17%
weet niet/geen mening	13%	15%	24%	13%	8%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met een lichamelijke handicap zijn minder gemotiveerd dan werknemers zonder lichamelijke handicap

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	0%	1%	1%	3%		4%
Mee eens	2%	2%	2%		6%	2%
deels eens/ deels oneens	20%	13%	16%	17%	8%	13%
Mee oneens	45%	50%	38%	28%	35%	25%
Helemaal mee oneens	22%	24%	29%	40%	45%	52%
weet niet/geen mening	10%	9%	15%	13%	5%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met een lichamelijke handicap zijn op de werkvloer vaak afhankelijk van de hulp van collega's

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%	1%		3%	1%	5%
Mee eens	15%	13%	9%	12%	11%	9%
deels eens/ deels oneens	48%	44%	46%	44%	42%	42%
Mee oneens	22%	24%	25%	18%	22%	28%
Helemaal mee oneens	2%	4%	5%	10%	17%	10%
weet niet/geen mening	13%	14%	16%	14%	6%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werkgevers moeten te veel moeite doen voor een werknemer met een lichamelijke handicap

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%		1%	5%	2%	4%
Mee eens	11%	6%	8%	9%	11%	8%
deels eens/ deels oneens	41%	26%	32%	31%	28%	32%
Mee oneens	31%	47%	28%	27%	32%	33%
Helemaal mee oneens	3%	5%	12%	13%	18%	15%
weet niet/geen mening	13%	15%	19%	15%	8%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met een lichamelijke handicap worden ondergewaardeerd op het werk

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	2%	2%	4%	16%	12%	22%
Mee eens	22%	29%	32%	27%	35%	37%
deels eens/ deels oneens	42%	36%	31%	32%	29%	21%
Mee oneens	18%	15%	12%	10%	10%	7%
Helemaal mee oneens	2%	2%	2%	3%	5%	2%
weet niet/geen mening	14%	17%	19%	12%	9%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met een chronische ziekte melden zich vaker ziek dan werknemers zonder chronische ziekte

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	8%	4%	5%	7%	4%	3%
Mee eens	38%	41%	40%	23%	33%	17%
deels eens/ deels oneens	31%	27%	27%	28%	36%	39%
Mee oneens	12%	9%	6%	14%	12%	18%
Helemaal mee oneens	1%	2%	3%	11%	4%	9%
weet niet/geen mening	11%	16%	18%	17%	10%	14%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met een chronische ziekte zijn minder productief dan werknemers zonder chronische ziekte

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	5%	2%	1%	5%	1%	2%
Mee eens	26%	21%	15%	11%	11%	10%
deels eens/ deels oneens	34%	34%	28%	29%	39%	30%
Mee oneens	20%	24%	29%	23%	26%	34%
Helemaal mee oneens	2%	6%	9%	17%	13%	14%
weet niet/geen mening	13%	13%	18%	15%	10%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met een chronische ziekte zijn minder gemotiveerd dan werknemers zonder chronische ziekte

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%	2%		3%		3%
Mee eens	5%	6%	3%	6%	4%	2%
deels eens/ deels oneens	29%	21%	25%	19%	18%	21%
Mee oneens	44%	50%	40%	32%	37%	28%
Helemaal mee oneens	10%	11%	18%	26%	31%	38%
weet niet/geen mening	11%	10%	15%	14%	10%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met een chronische ziekte zijn op de werkvloer vaak afhankelijk van de hulp van collega's

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	2%		1%	2%	1%	3%
Mee eens	14%	11%	2%	10%	6%	5%
deels eens/ deels oneens	40%	33%	40%	28%	29%	37%
Mee oneens	27%	39%	31%	29%	32%	32%
Helemaal mee oneens	6%	5%	8%	18%	21%	14%
weet niet/geen mening	12%	13%	18%	13%	11%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werkgevers moeten te veel moeite doen voor een werknemer met een chronische ziekte

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%	1%		5%	2%	4%
Mee eens	16%	5%	7%	10%	11%	10%
deels eens/ deels oneens	41%	34%	32%	25%	25%	33%
Mee oneens	25%	40%	30%	30%	36%	29%
Helemaal mee oneens	4%	4%	10%	17%	14%	14%
weet niet/geen mening	13%	17%	22%	13%	13%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met een chronische ziekte worden ondergewaardeerd op het werk

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	0%		3%	9%	7%	19%
Mee eens	16%	13%	20%	21%	27%	26%
deels eens/ deels oneens	42%	38%	38%	32%	30%	31%
Mee oneens	25%	28%	15%	18%	20%	9%
Helemaal mee oneens	2%	4%	4%	8%	5%	4%
weet niet/geen mening	15%	17%	21%	12%	10%	12%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met psychische klachten melden zich vaker ziek Dan werknemers zonder psychische klachten

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	10%	9%	8%	14%	5%	4%
Mee eens	46%	43%	42%	28%	32%	28%
deels eens/ deels oneens	25%	26%	26%	29%	39%	40%
Mee oneens	7%	9%	7%	9%	11%	6%
Helemaal mee oneens	1%		1%		3%	1%
weet niet/geen mening	11%	13%	17%	20%	9%	21%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met psychische klachten zijn minder productief dan werknemers zonder psychische klachten

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	7%	6%	3%	7%	0%	1%
Mee eens	38%	39%	25%	28%	27%	18%
deels eens/ deels oneens	33%	29%	34%	32%	34%	33%
Mee oneens	11%	14%	16%	13%	24%	23%
Helemaal mee oneens	1%	1%	3%	5%	7%	5%
weet niet/geen mening	10%	11%	19%	17%	8%	20%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met psychische klachten zijn minder gemotiveerd dan werknemers zonder psychische klachten

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	4%	2%	3%	5%		1%
Mee eens	21%	21%	20%	19%	18%	17%
deels eens/ deels oneens	38%	31%	31%	32%	33%	24%
Mee oneens	22%	32%	22%	16%	22%	28%
Helemaal mee oneens	2%	2%	6%	11%	15%	9%
weet niet/geen mening	13%	11%	18%	18%	11%	21%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met psychische klachten zijn op de werkvloer vaak afhankelijk van de hulp van collega's

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	2%	1%	2%	5%		2%
Mee eens	14%	16%	7%	14%	11%	11%
deels eens/ deels oneens	42%	33%	34%	39%	38%	24%
Mee oneens	27%	34%	33%	16%	25%	28%
Helemaal mee oneens	2%	5%	6%	9%	15%	10%
weet niet/geen mening	13%	12%	18%	17%	11%	25%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werkgevers moeten te veel moeite doen voor een werknemer met psychische klachten

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	5%	2%	4%	8%	3%	
Mee eens	25%	16%	18%	21%	13%	16%
deels eens/ deels oneens	41%	40%	38%	32%	35%	28%
Mee oneens	16%	25%	15%	16%	27%	24%
Helemaal mee oneens	1%	2%	3%	3%	10%	7%
weet niet/geen mening	11%	15%	22%	20%	12%	24%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Werknemers met psychische klachten worden ondergewaardeerd op het werk

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%	1%	5%	6%	4%	9%
Mee eens	17%	14%	15%	18%	26%	20%
deels eens/ deels oneens	43%	47%	37%	36%	37%	31%
Mee oneens	22%	18%	15%	13%	15%	9%
Helemaal mee oneens	4%	3%	4%	9%	5%	1%
weet niet/geen mening	13%	17%	23%	19%	14%	30%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Hoe schat u zelf de kans in dat u binnen 5 jaar vanwege gezondheidsproblemen moet stoppen met werken?

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
1 zeer klein	60%	54%	41%	40%	31%	12%
2	15%	16%	17%	17%	12%	2%
3	11%	13%	17%	10%	12%	1%
4	9%	4%	10%	5%	4%	2%
5	5%	6%	7%	10%	13%	14%
6	0%	2%	5%	6%	5%	1%
7		3%	2%	4%	9%	3%
8	0%	1%	1%	1%	9%	12%
9					3%	9%
10 zeer groot	0%	1%	1%	6%	2%	44%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Kent u persoonlijk iemand met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten?

	leidinggevend	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ja	63%	63%	73%	84%	77%	91%
Nee	37%	37%	27%	16%	23%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

In welke relatie staat u tot deze persoon of personen? Meerdere antwoorden mogelijk.

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Gezin / partner	15%	20%	31%	30%	25%	35%
Overige familie	31%	26%	32%	28%	38%	26%
Vrienden en kennissen	42%	42%	48%	45%	48%	41%
Collega's	41%	28%	23%	21%	20%	8%
Anders, namelijk	3%	6%	9%	5%	14%	32%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	243	79	92	107	97	118

Gepercenteerd op aantal respondenten

Welke klachten heeft deze persoon/hebben deze personen? Meerdere antwoorden mogelijk

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
een lichamelijke of zintuiglijke handicap	48%	56%	52%	50%	37%	57%
een verstandelijke handicap	12%	15%	22%	4%	13%	6%
een chronische ziekte	45%	53%	49%	53%	61%	57%
psychische klachten	31%	28%	33%	20%	34%	24%
psychiatrische klachten	3%	13%	7%	8%	10%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	243	79	92	107	97	118

Gepercenteerd op aantal respondenten

Wie heeft volgens u de meeste verantwoordelijkheid om te voorkomen dat werknemers langdurig ziek of arbeidsongeschikt worden? De overheid

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
1	16%	17%	20%	18%	17%
2	10%	11%	10%	17%	9%
3	26%	29%	21%	20%	23%
4	48%	43%	49%	45%	52%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Wie heeft volgens u de meeste verantwoordelijkheid om te voorkomen dat werknemers langdurig ziek of arbeidsongeschikt worden? De werkgever

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	werknemers zieke in eerste twee ziektejaren
1	16%	25%	25%	31%	30%
2	60%	48%	59%	49%	52%
3	15%	20%	15%	14%	14%
4	9%	6%	1%	6%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Wie heeft volgens u de meeste verantwoordelijkheid om te voorkomen dat werknemers langdurig ziek of arbeidsongeschikt worden? De werknemer zelf

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	werknemers zieke in eerste twee ziektejaren
1	67%	53%	54%	47%	50%
2	15%	23%	18%	16%	25%
3	11%	12%	11%	19%	15%
4	8%	13%	17%	18%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Wie heeft volgens u de meeste verantwoordelijkheid om te voorkomen dat werknemers langdurig ziek of arbeidsongeschikt worden? Arbo-dienst

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	werknemers zieke in eerste twee ziektejaren
1	1%	6%	1%	4%	4%
2	15%	17%	12%	17%	14%
3	48%	39%	53%	48%	48%
4	36%	38%	33%	32%	34%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Wie heeft volgens u de meeste verantwoordelijkheid voor de terugkeer op de werkplek van langdurig zieke werknemers? De overheid

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	werknemers zieke in eerste twee ziektejaren
1	11%	10%	11%	12%	13%
2	10%	2%	9%	13%	10%
3	18%	22%	13%	17%	20%
4	61%	65%	67%	57%	56%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Wie heeft volgens u de meeste verantwoordelijkheid voor de terugkeer op de werkplek van langdurig zieke werknemers? De werkgever

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	met handicap of beperking	werknemers zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
1	23%	32%	32%	35%	31%
2	42%	40%	37%	41%	38%
3	23%	23%	26%	17%	22%
4	12%	5%	5%	7%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Wie heeft volgens u de meeste verantwoordelijkheid voor de terugkeer op de werkplek van langdurig zieke werknemers? De werknemer zelf

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	met handicap of beperking	werknemers zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
1	53%	40%	46%	38%	40%
2	23%	27%	21%	25%	25%
3	16%	21%	19%	26%	20%
4	8%	12%	15%	12%	14%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Wie heeft volgens u de meeste verantwoordelijkheid voor de terugkeer op de werkplek van langdurig zieke werknemers? Arbo-dienst

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	met handicap of beperking	werknemers zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
1	13%	17%	12%	15%	16%
2	26%	30%	33%	22%	27%
3	43%	34%	42%	40%	37%
4	19%	18%	13%	24%	21%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Hoe schat u de kansen in van een sollicitant met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten om aangenomen te worden in vergelijking met een gelijk geschikte sollicitant zonder handicap, chronische ziekte of psychische klachten?

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
veel minder kans aangenomen te worden	42%	63%	63%	55%	70%	80%
iets minder kans aangenomen te worden	44%	31%	28%	29%	22%	13%
evenveel kans aangenomen te worden	8%	2%	3%	8%	5%	2%
iets meer kans aangenomen te worden	2%	1%	1%	2%	1%	
veel meer kans aangenomen te worden	1%			2%	0%	2%
weet niet/geen mening	3%	3%	5%	4%	2%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Welke van onderstaande groepen werknemers heeft volgens u in het algemeen de kleinste kans een (andere) baan te vinden? Een antwoord mogelijk

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
personen met een lichamelijke handicap	31%	34%	30%	31%	24%	27%
personen met een chronische ziekte	3%	3%	3%	4%	5%	11%
personen met psychische klachten	13%	12%	12%	11%	18%	10%
personen met psychiatrische klachten	41%	33%	39%	44%	40%	36%
alle groepen hebben evenveel kans om een andere baan te vinden	12%	17%	16%	10%	12%	16%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Welke van onderstaande groepen werknemers heeft volgens u in het algemeen de grootste kans ontslagen te worden bij bezuinigingen of reorganisaties? Een antwoord mogelijk

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
personen met een lichamelijke handicap	11%	9%	11%	13%	12%	20%
personen met een chronische ziekte	8%	10%	7%	12%	10%	12%
personen met psychische klachten	19%	19%	21%	16%	21%	16%
personen met psychiatrische klachten	31%	28%	32%	32%	29%	21%
alle groepen hebben evenveel kans om een andere baan te vinden	30%	34%	29%	27%	27%	31%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Wat zijn volgens u de belangrijkste obstakels die mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten tegenkomen wanneer zij werken of werk zoeken? Meerdere antwoorden mogelijk

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren	niet-werkenden met een handicap of beperking
Iemand met een handicap/beperking of chronische ziekte is duurder voor een werkgever dan de gemiddelde werknemer	21%	29%	24%	25%	20%	27%
Iemand met een handicap/beperking of chronische ziekte meldt zich vaker ziek dan de gemiddelde werknemer	29%	25%	25%	20%	28%	26%
Er moeten aanpassingen worden gedaan aan werkplek en gebouw om iemand met een handicap/v beperking of chronische ziekte te laten functioneren	52%	57%	58%	47%	50%	58%
Iemand met een handicap/beperking of chronische ziekte is afhankelijk van zijn/haar collega's	17%	11%	9%	12%	14%	11%
Collega's weten niet hoe ze met een gehandicapte of chronisch zieke moeten omgaan	27%	29%	31%	30%	38%	42%
Werkgevers kiezen liever voor een 'gezonde' werknemer	63%	75%	60%	67%	72%	82%
anders	2%	5%	4%	2%	4%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125	128

Gepercenteerd op aantal respondenten

Bent u van mening dat het op uw afdeling goed mogelijk is samen te werken met (meer) mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten?

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja	59%	65%	53%	65%	55%
Nee	19%	11%	25%	13%	30%
weet niet/geen mening	22%	24%	22%	22%	15%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Voor welke van onderstaande groepen werknemers is het volgens u het moeilijkst om te werken op uw afdeling? Een antwoord mogelijk

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
personen met een lichamelijke handicap	27%	28%	43%	35%	39%
personen met een chronische ziekte	3%	1%	2%	3%	10%
personen met psychische klachten	18%	21%	8%	11%	8%
personen met psychiatrische klachten	38%	39%	33%	37%	31%
voor alle groepen is het even moeilijk om te werken op mijn afdeling	15%	11%	14%	14%	12%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Om welke redenen is het voor de groep werknemers die u bij de vorige vraag heeft aangekruist, moeilijk om op uw afdeling te werken? Meerdere antwoorden mogelijk.

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Het is fysiek zwaar werk	27%	23%	37%	30%	34%
Het is een afdeling waar je regelmatig contact hebt met klanten	47%	38%	35%	35%	35%
Op onze afdeling hebben we onregelmatige werktijden	21%	12%	21%	13%	27%
Het is niet goed mogelijk de werkplek aan te passen	27%	19%	36%	27%	33%
Te weinig acceptatie van collega's	14%	9%	11%	12%	17%
Ze hebben te vaak hulp nodig van collega's	14%	12%	3%	8%	11%
Ze zijn te vaak ziek	8%	11%	4%	10%	6%
Vanwege de hoge werkdruk	55%	43%	53%	36%	41%
Anders, namelijk	7%	22%	10%	11%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	310	112	107	111	109

Gepercentageerd op aantal respondenten

Voor welke van de onderstaande groepen werknemers is het volgens u het minst moeilijk te werken op uw afdeling? Een antwoord mogelijk

	leidinggeevenden	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
personen met een lichamelijke handicap	34%	33%	23%	22%	19%
personen met een chronische ziekte	34%	41%	47%	51%	44%
personen met psychische klachten	10%	5%	8%	7%	12%
personen met psychiatrische klachten	2%	2%	4%	1%	4%
het is voor alle groepen even makkelijk/moeilijk om te werken op mijn afdeling	21%	18%	19%	20%	21%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	357	126	125	128	125

Solliciteren er bij uw bedrijf/organisatie wel eens mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten?

	leidinggeevenden
Ja, regelmatig	10%
Zelden	41%
Nee, nooit	24%
weet niet/geen mening	25%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Hoe weet u dat het in die gevallen ging om mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

	leidinggeevenden
Dat kon ik afleiden uit het curriculum vitae.	25%
Dat werd expliciet genoemd door de sollicitant in de sollicitatiebrief	41%
Dat werd duidelijk tijdens sollicitatiegesprek.	52%
Dat werd duidelijk tijdens de medische keuring.	6%
Dat werd op een andere manier duidelijk	9%
weet niet/geen mening	6%
Totaal	100%
Ongew aantal	209

Gepercentageerd op aantal respondenten

Zijn er in de afgelopen vijf jaar wel eens sollicitanten met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten aangenomen?

	leidinggeevenden
Ja, in een geval	36%
Ja, in meerdere gevallen	26%
Nee	26%
weet niet/geen mening	12%
Totaal	100%
Ongew aantal	209

Factor Verwachte lagere productiviteit

	leidinggeevenden
Speelt geen rol	12%
Speelt enigszins een rol	31%
Speelt een rol	31%
Speelt een grote rol	16%
weet niet/geen mening	10%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Verwachte hoger ziekteverzuim

	leidinggeevenden
Speelt geen rol	11%
Speelt enigszins een rol	24%
Speelt een rol	38%
Speelt een grote rol	18%
weet niet/geen mening	9%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Eerdere persoonlijke ervaringen met mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten

	leidinggeevenden
Speelt geen rol	32%
Speelt enigszins een rol	16%
Speelt een rol	22%
Speelt een grote rol	8%
weet niet/geen mening	22%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Het aannemen van iemand met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten brengt nu eenmaal grotere financiële risico's met zich mee

	leidinggeevenden
Speelt geen rol	24%
Speelt enigszins een rol	24%
Speelt een rol	31%
Speelt een grote rol	8%
weet niet/geen mening	13%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Ons bedrijf wil liever geen mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten in representatieve functies

	leidinggeevenden
Speelt geen rol	41%
Speelt enigszins een rol	19%
Speelt een rol	18%
Speelt een grote rol	5%
weet niet/geen mening	17%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Bij gelijke geschiktheid heeft iemand zonder handicap, chronische ziekte of psychische klachten de voorkeur

	Leidinggeevenden
Speelt geen rol	13%
Speelt enigszins een rol	19%
Speelt een rol	32%
Speelt een grote rol	19%
weet niet/geen mening	16%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Samenwerken met werknemer met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten betekent een extra last voor de 'gezonde' werknemers

	Leidinggeevenden
Speelt geen rol	32%
Speelt enigszins een rol	26%
Speelt een rol	23%
Speelt een grote rol	5%
weet niet/geen mening	14%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Verwachte negatieve reactie van medewerkers

	leidinggevenden
Speelt geen rol	51%
Speelt enigszins een rol	19%
Speelt een rol	12%
Speelt een grote rol	3%
weet niet/geen mening	15%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Heeft u een sollicitant wel eens afgewezen omdat hij/zij een handicap/beperking of chronische ziekte had?

	Leidinggevenden
Ja, in een geval	7%
Ja, in meerdere gevallen	8%
Nee	75%
weet niet/geen mening	11%
Totaal	100%
Ongew aantal	209

Factor Verwachte lagere productiviteit

	Leidinggevenden
Speelt geen rol	13%
Speelt enigszins een rol	36%
Speelt een rol	24%
Speelt een grote rol	27%
Totaal	100%
Ongew aantal	31

Factor Verwachte hogere ziekteverzuim

	leidinggevenden
Speelt geen rol	28%
Speelt enigszins een rol	31%
Speelt een rol	24%
Speelt een grote rol	18%
Totaal	100%
Ongew aantal	31

Factor Eerdere persoonlijke ervaringen met mensen met een beperking/aandoening

	leidinggevenden
Speelt geen rol	40%
Speelt enigszins een rol	17%
Speelt een rol	32%
Speelt een grote rol	11%
Totaal	100%
Ongew aantal	31

Factor Het aannemen van iemand met een beperking/ aandoening brengt nu eenmaal grotere financiële risico's met zich mee

	leidinggevenden
Speelt geen rol	23%
Speelt enigszins een rol	41%
Speelt een rol	25%
Speelt een grote rol	11%
Totaal	100%
Ongew aantal	31

Factor Ons bedrijf wil liever geen mensen met een beperking/ aandoening in representatieve functies

	leidinggevend
Speelt geen rol	53%
Speelt enigszins een rol	10%
Speelt een rol	25%
Speelt een grote rol	12%
Totaal	100%
Ongew aantal	31

Factor Bij gelijke geschiktheid heeft iemand zonder beperking/ aandoening de voorkeur

	leidinggevend
Speelt geen rol	34%
Speelt enigszins een rol	22%
Speelt een rol	25%
Speelt een grote rol	19%
Totaal	100%
Ongew aantal	31

Factor Samenwerken met werknemer met een beperking/ aandoening betekent een extra last voor de 'gezonde' werknemers

	leidinggevend
Speelt geen rol	23%
Speelt enigszins een rol	24%
Speelt een rol	34%
Speelt een grote rol	15%
weet niet/geen mening	4%
Totaal	100%
Ongew aantal	31

Factor Verwachte negatieve reactie van medewerkers

	leidinggevend
Speelt geen rol	38%
Speelt enigszins een rol	32%
Speelt een rol	20%
Speelt een grote rol	6%
weet niet/geen mening	4%
Totaal	100%
Ongew aantal	31

Factor Te ontvangen subsidies e.a gelden bij het in dienst nemen van een (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte

	leidinggevend
Speelt geen rol	24%
Speelt enigszins een rol	25%
Speelt een rol	27%
Speelt een grote rol	8%
weet niet/geen mening	15%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Werknemers moeten een afspiegeling van de maatschappij vormen

	leidinggevend
Speelt geen rol	29%
Speelt enigszins een rol	21%
Speelt een rol	32%
Speelt een grote rol	4%
weet niet/geen mening	14%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Eerdere persoonlijke ervaringen met mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten

	leidinggeevenden
Speelt geen rol	28%
Speelt enigszins een rol	21%
Speelt een rol	22%
Speelt een grote rol	6%
weet niet/geen mening	23%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor De sollicitant was veel gemotiveerder dan sollicitanten zonder handicap, chronische ziekte of psychische klachten

	leidinggeevenden
Speelt geen rol	9%
Speelt enigszins een rol	18%
Speelt een rol	39%
Speelt een grote rol	14%
weet niet/geen mening	20%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Het in dienst nemen van iemand met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten komt het imago van het bedrijf ten goede

	leidinggeevenden
Speelt geen rol	36%
Speelt enigszins een rol	18%
Speelt een rol	21%
Speelt een grote rol	6%
weet niet/geen mening	19%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Bij gelijke geschiktheid heeft iemand met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten voorrang

	leidinggeevenden
Speelt geen rol	43%
Speelt enigszins een rol	18%
Speelt een rol	11%
Speelt een grote rol	8%
weet niet/geen mening	19%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Factor Het is de plicht van werkgever om mensen met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten de kans te geven zichzelf te ontplooiën

	leidinggeevenden
Speelt geen rol	21%
Speelt enigszins een rol	25%
Speelt een rol	30%
Speelt een grote rol	8%
weet niet/geen mening	16%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Heeft uw organisatie momenteel een of meerdere werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten op de loonlijst?

	leidinggevend
Ja, een	19%
Ja, meerdere	30%
Nee	50%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Wat voor ervaring heeft uw organisatie met werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten?

	leidinggevend
zeer positief	8%
positief	44%
neutraal	42%
negatief	5%
zeer negatief	1%
Totaal	100%
Ongew aantal	201

Is uw bedrijf toegankelijk voor mensen in een rolstoel?

	leidinggevend
Ja	65%
Nee	28%
weet niet/geen mening	7%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Heeft uw bedrijf beleid dat specifiek is gericht op het voorkomen en beperken van ziekteverzuim?

	leidinggevend
Ja	60%
Nee	25%
weet niet/geen mening	15%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Laat u zich bij de uitvoering van dit verzuimbeleid ondersteunen?

	leidinggevend
Ja, intern	36%
Ja, door externe partijen/organisaties	48%
Nee	6%
weet niet/geen mening	10%
Totaal	100%
Ongew aantal	230

Heeft uw bedrijf specifiek beleid dat gericht is op het in dienst nemen en in dienst houden van arbeidsgehandicapten?

	leidinggevend
Ja	16%
Nee	52%
weet niet/geen mening	32%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Biedt uw bedrijf specifieke faciliteiten aan werknemers met een handicap, chronische ziekte of psychische klachten?

	leidinggeevenden
Ja	20%
soms	19%
Nee	40%
weet niet/geen mening	21%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Is binnen uw organisatie uitgerekend wat de kosten en baten zijn van het in dienst nemen van iemand die geheel of gedeeltelijk is afgekeurd?

	leidinggeevenden
Ja	8%
Nee, maar wel van plan	10%
Nee, ook niet van plan	33%
weet niet/geen mening	49%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Welke conclusies zijn er uit deze kostenberekening getrokken?

	leidinggeevenden
Kosten zijn te hoog om iemand met een handicap/beperking of chronische ziekte aan te nemen	16%
Organisatie gaat iemand met een handicap/beperking of chronische ziekte aannemen	48%
Andere conclusie	21%
weet niet/geen mening	15%
Totaal	100%
Ongew aantal	37

Maakt uw organisatie op dit moment gebruik van financiële regelingen die er zijn voor werknemers die geheel of gedeeltelijk zijn afgekeurd om weer betrokken te raken in het arbeidsproces?

	leidinggeevenden
Ja	11%
Nee, maar wel van plan	9%
Nee, ook niet van plan	30%
weet niet/geen mening	50%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Van welke financiële regelingen maakt u op dit moment gebruik?

	leidinggeevenden
Premiekorting	36%
No risk polis	4%
Vrijstelling loonbetaling bij ziekte voor Wajong-er(s)	29%
Compensatieregeling voor productieverlies	19%
Financiële vergoeding voor aanpassingen van de werkplek	35%
weet niet/geen mening	41%
Totaal	100%
Ongew aantal	49

Gepercentageerd op aantal respondenten

Zou uw organisatie bereid zijn geweest de kosten voor de werknemer(s) waarvoor nu deze financiële regeling of regelingen zijn ingezet, volledig zelf te dragen?

	leidinggeevenden
Ja	26%
Nee	48%
weet niet/geen mening	25%
Totaal	100%
Ongew aantal	49

Heeft uw bedrijf het afgelopen jaar gebruik gemaakt van de diensten van een re-integratiebedrijf?

	leidinggeevenden
Ja, het re-integratiebedrijf heeft geprobeerd een persoon weer terug aan het werk te krijgen	22%
Ja, het re-integratiebedrijf heeft geprobeerd een persoon naar een andere werkgever te re-integreren	6%
Nee	42%
weet niet/geen mening	29%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Wat is uw ervaring met dit re-integratiebedrijf?

	leidinggeevenden
We zijn zeer tevreden over de dienstverlening	11%
We zijn matig tevreden over de dienstverlening	14%
We zijn niet tevreden over de dienstverlening	6%
weet niet/geen mening	69%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Bent u het afgelopen jaar door een re-integratiebedrijf benaderd om een arbeidsgehandicapte werknemer bij u te plaatsen?

	leidinggeevenden
Ja	12%
Nee	55%
weet niet/geen mening	33%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat de WAO veranderd is in de WIA?

	leidinggeevenden
Ja	75%
Vaag	15%
nee	10%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat bij de invoering van de WIA per 1 januari 2006 het re-integratiebeleid veranderd is?

	leidinggeevenden
ja	57%
vaag	27%
nee	16%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Bent u bekend met uw verantwoordelijkheden bij het langdurig ziekteverzuim van een werknemer?

	leidinggeevenden
ja	58%
vaag	25%
nee	16%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat wanneer een werknemer meer dan 6 weken ziek is en terugkeer op de werkplek mogelijk is, u samen met de werknemer een plan van aanpak moet opstellen?

	leidinggeevenden
ja	72%
vaag	16%
nee	12%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Bent u op de hoogte van de gevolgen als u uw verantwoordelijkheden met betrekking tot de re-integratie van de werknemer niet nakomt?

	leidinggeevenden
ja	50%
vaag	28%
nee	22%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat wanneer een arbeidsgehandicapte werknemer weer bij de eigen werkgever aan de slag gaat, de werkgever hiervoor een jaar premiekorting ontvangt?

	leidinggeevenden
ja	27%
vaag	30%
nee	43%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat wanneer een werkgever een arbeidsgehandicapte werknemer in dienst neemt, de werkgever hiervoor (maximaal) 3 jaar premiekorting kan ontvangen?

	leidinggeevenden
ja	29%
vaag	31%
nee	39%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat een werkgever een vergoeding kan krijgen voor de aanpassing van de werkplek bij het in dienst nemen van een arbeidsgehandicapte werknemer?

	leidinggeevenden
ja	49%
vaag	28%
nee	24%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat een werkgever in bepaalde situaties een vergoeding kan krijgen voor de kosten van het inwerken en begeleiden bij het in dienst nemen van een arbeidsgehandicapte?

	leidinggeevenden
ja	36%
vaag	28%
nee	36%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat een werkgever compensatie kan krijgen voor productieverlies bij het in dienst nemen van een arbeidsgehandicapte werknemer die jonger is dan 18 of die een Wajong-uitkering heeft?

	leidinggeevenden
ja	23%
vaag	30%
nee	47%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat een werkgever de eerste vijf jaar na het aannemen van een arbeidsgehandicapte, geen loon hoeft door te betalen in geval van ziekte van die werknemer?

	leidinggeevenden
ja	24%
vaag	27%
nee	49%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat de werkgever verantwoordelijk is voor het arbeidsomstandighedenbeleid binnen de instelling of bedrijf?

	leidinggeevenden
ja	71%
vaag	16%
nee	12%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat de werkgever verplicht is om de arbeidsrisico's voor werknemers te inventariseren?

	leidinggeevenden
ja	69%
vaag	16%
nee	15%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat een werkgever bij aanpassingen van het wettelijke arbeidsomstandighedenbeleid goedkeuring moet krijgen van de ondernemingsraad?

	leidinggeevenden
ja	45%
vaag	28%
nee	27%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat een werkgever met ingang van 1 december 2003 mensen niet alleen vanwege hun handicap of chronische ziekte mag weigeren in dienst te nemen? Dit staat in de Wet Gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte

	leidinggeevenden
ja	54%
vaag	28%
nee	18%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat een werkgever met ingang van 1 december 2003 verplicht is aanpassingen te treffen voor werknemers met een handicap of chronische ziekte? Ook dit staat in de Wet Gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte

	leidinggeevenden
ja	47%
vaag	30%
nee	23%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat het mogelijk is om een gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer een proefplaats voor maximaal 3 maanden aan te bieden, zodat u in die periode geen salaris hoeft te betalen?

	leidinggeevenden
ja	28%
vaag	32%
nee	40%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Weet u dat het UWV de loondoorbetaling bij ziekte van Jonggehandicapten betaalt?

	leidinggeevenden
ja	26%
vaag	29%
nee	44%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Kent u de website www.ehbw.nl?

	leidinggeevenden
Ja	3%
Nee	97%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Hoe vaak heeft u deze website het afgelopen jaar bezocht?

	leidinggeevenden
0 keer	16%
1 keer	32%
2-5 keer	32%
> 5 keer	20%
Totaal	100%
Ongew aantal	11

Wat vond u van deze site?

	leidinggevend
nuttig	61%
weet niet/geen mening	39%
Totaal	100%
Ongew aantal	11

Kent u de 'Kroon op het Werk' prijs?

	leidinggevend
Ja	3%
Nee	97%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Bent u bekend met het 'werkgeversforum Kroon op het Werk'?

	leidinggevend
Ja	1%
Nee	99%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Bent u in de afgelopen twee jaar anders gaan denken over mensen met een beperking/aandoening?

	leidinggevend
Ja, positiever	18%
Ja, negatiever	5%
Nee	65%
weet niet/geen mening	13%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Bent u in de afgelopen twee jaar anders gaan denken over samenwerken met collega's/medewerkers met een beperking/aandoening?

	leidinggevend
Ja, positiever	13%
Ja, negatiever	3%
Nee	70%
weet niet/geen mening	13%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Bent u ervan op de hoogte dat van werknemers die in de WIA komen het inkomensverlies aanzienlijk kan zijn (tot op bijstandsniveau of zelfs tot geen bijstand wanneer de partner een inkomen heeft)?

	leidinggevend
ja	50%
vaag	29%
nee	21%
Totaal	100%
Ongew aantal	357

Denkt u dat u zou kunnen werken ondanks uw handicap/beperking/ chronische ziekte? Kies het antwoord dat het beste bij uw situatie past

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Jazeker ik kan heel goed werken. Ik kan precies het zelfde als mensen zonder handicap/beperking/chronische ziekte	5%
Ja sommige dingen kan ik heel goed, andere wat minder door mijn handicap/beperking/chronische ziekte	27%
Met een aantal aanpassingen kan ik sommige dingen nog best goed doen	14%
Ik kan nog maar weinig dingen, zelfs met aanpassingen en flexibele werktijden	22%
Nee, ik kan echt niet werken	28%
Ik heb helemaal geen handicap/beperking	3%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Hoe gemotiveerd bent u om (weer) aan het werk te gaan?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Zeer gemotiveerd	28%
Gemotiveerd	40%
Neutraal	24%
Niet gemotiveerd	5%
Totaal niet gemotiveerd	2%
Totaal	100%
Ongew aantal	89

Hoe schat u uw eigen kansen in om binnen een jaar een betaalde baan te hebben?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ik ben er zeker van dat ik een betaalde baan heb binnen een jaar (meer dan 90% kans)	8%
Tussen 50% en 90%	11%
Ongeveer 50%	8%
Tussen de 10% en 50%	21%
Ik ben er haast zeker van dat ik geen betaalde baan heb binnen een jaar	52%
Totaal	100%
Ongew aantal	89

Heeft u het afgelopen jaar gesolliciteerd naar een betaalde baan?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Nee	60%
Ja, minder dan 2 keer	10%
Ja, tussen de 2 en 5 keer	2%
Ja, tussen de 5 en 10 keer	6%
Ja, tussen de 10 en 25 keer	10%
Ja, meer dan 25 keer	13%
Totaal	100%
Ongew aantal	89

Hoe vaak bent u het afgelopen jaar uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ik ben niet/nooit uitgenodigd	54%
1 keer	12%
meerdere keren	34%
Totaal	100%
Ongew aantal	29

Heeft u de betrokken werkgever(s) op de hoogte gesteld van het feit dat u een handicap/beperking of chronische ziekte heeft?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Nee	18%
In een aantal gevallen wel, maar in sommige gevallen niet	24%
Ja, altijd	58%
Totaal	100%
Ongew aantal	12

Heeft u de afgelopen 2 jaar een betaalde baan gehad?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ja	15%
Nee	85%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Waarom bent u niet meer werkzaam in deze baan? Meer antwoorden mogelijk

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Ik vond het werk niet meer interessant	6%
Het werk bleek te zwaar voor me	28%
De werkgever vond mijn handicap/beperking onhandig	12%
Mijn proeftijd was voorbij en ik kreeg geen vast contract	23%
Ik ben ontslagen	5%
Andere reden	41%
Totaal	100%
Ongew aantal	15

Gepercenteerd op aantal respondenten

Mensen met een handicap/beperking of chronische ziekte worden door hun collega's niet voor vol aangezien

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	10%
Mee eens	35%
Neutraal	29%
Mee oneens	17%
Helemaal mee oneens	5%
weet niet/geen mening	4%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Ik kan minder hard werken dan mensen zonder handicap/beperking of chronische ziekte

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	14%
Mee eens	39%
Neutraal	23%
Mee oneens	13%
Helemaal mee oneens	6%
weet niet/geen mening	5%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Mensen met een handicap/beperking of chronische ziekte zijn minder gemotiveerd in hun werk dan gezonde werknemers

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	3%
Mee eens	3%
Neutraal	19%
Mee oneens	31%
Helemaal mee oneens	40%
weet niet/geen mening	4%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Hoe goed het werk ook is dat ik lever, mensen zien me niet voor vol aan

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	9%
Mee eens	19%
Neutraal	42%
Mee oneens	15%
Helemaal mee oneens	9%
weet niet/geen mening	6%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Als ik zou werken dan ben ik afhankelijker van de hulp van collega's dan mensen zonder beperking/handicap/chronische ziekte

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	6%
Mee eens	23%
Neutraal	26%
Mee oneens	25%
Helemaal mee oneens	15%
weet niet/geen mening	5%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Als ik zou mogen kiezen dan werk ik liever samen met iemand die gezond is dan met iemand met een handicap/beperking of chronische ziekte

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	4%
Mee eens	4%
Neutraal	44%
Mee oneens	20%
Helemaal mee oneens	21%
weet niet/geen mening	7%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Mensen begrijpen niet dat ik niet kan werken als gevolg van mijn handicap/beperking/chronische ziekte

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	26%
Mee eens	28%
Neutraal	25%
Mee oneens	9%
Helemaal mee oneens	6%
weet niet/geen mening	5%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Mensen begrijpen niet dat ik niet alles kan doen als gevolg van mijn handicap/beperking/chronische ziekte

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	25%
Mee eens	35%
Neutraal	22%
Mee oneens	7%
Helemaal mee oneens	5%
weet niet/geen mening	5%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Mijn handicap/beperking/ziekte schrikt werkgevers af

	niet-werkenden met een handicap of beperking
Helemaal mee eens	30%
Mee eens	28%
Neutraal	26%
Mee oneens	5%
Helemaal mee oneens	4%
weet niet/geen mening	7%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Nu volgen enkele vragen over uw eigen ziekteverzuim en de manier waarop u en uw werkgever hiermee omgaan.

Neemt uw werkgever voldoende maatregelen om te voorkomen dat werknemers uit het arbeidsproces vallen?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja, voldoende	42%
Nee, onvoldoende	44%
weet niet/geen mening	15%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Om welk soort klachten heeft u zich ziek moeten melden?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Lichamelijke klachten	45%
Psychische klachten	20%
Klachten als gevolg van een lichamelijke of zintuiglijke handicap	7%
Klachten als gevolg van een chronische ziekte	17%
Anders	11%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Hoe vaak heeft u contact gehad met uw werkgever sinds u zich ziek heeft gemeld?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Geen enkele keer	6%
1 keer	11%
2-3 keer	27%
4-5 keer	24%
5-10 keer	9%
meer dan 10 keer	23%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Met wie heeft u contact gehad? U kunt meerdere antwoorden kiezen.

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
direct leidinggevende/chef	82%
Iemand van de afdeling personeelszaken	33%
Collega's	58%
Anders, namelijk	8%
Totaal	100%
Ongew aantal	118

Gepercenteerd op aantal respondenten

Op wat voor manier heeft u contact gehad? U kunt meerdere antwoorden kiezen.

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Telefonisch	77%
Huisbezoek	35%
Zelf op het werk geweest	53%
Anders, namelijk	9%
Totaal	100%
Ongew aantal I	118

Gepercenteerd op aantal respondenten

Treft uw werkgever in het algemeen voldoende maatregelen om werknemers die langdurig ziek thuis zitten, weer terug te laten keren op de werkplek?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja, ruim voldoende	19%
Ja, voldoende	29%
Nee, niet geheel voldoende	31%
Nee, onvoldoende	16%
weet niet/geen mening	6%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Doet uw werkgever voldoende om u weer terug te laten keren op de werkplek?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja, ruim voldoende	17%
Ja, voldoende	36%
Nee, niet geheel voldoende	17%
Nee, onvoldoende	25%
weet niet/geen mening	5%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

In welke mate bent u op dit moment gemotiveerd om weer te gaan werken?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Zeer gemotiveerd	26%
Gemotiveerd	30%
Neutraal	18%
Niet gemotiveerd	17%
Geheel niet gemotiveerd	9%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Wat is volgens u de houding van uw werkgever ten aanzien van uw eventuele terugkeer?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Mijn werkgever zal er alles aan doen mij terug te laten keren	42%
Het maakt mijn werkgever niet zo veel uit of ik terugkeer of Niet	22%
Mijn werkgever verwacht niet meer dat ik nog terugkeer	22%
Anders	8%
weet niet/geen mening	6%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Wat is volgens u de houding van uw directe collega's ten aanzien van uw eventuele terugkeer?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Mijn collega's zien mij graag terugkeren	64%
Het maakt mijn collega's niet zo veel uit of ik terugkeer of niet	14%
Mijn collega's verwachten niet dat ik nog terugkeer	15%
Anders, namelijk	2%
weet niet/geen mening	6%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Hoe vaak heeft u contact gehad met een bedrijfsarts sinds u zich ziek heeft gemeld?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Geen enkele keer	25%
1 keer	13%
2-3 keer	21%
4-5 keer	17%
5-10 keer	13%
meer dan 10 keer	11%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Voelt u zich ondersteund door de bedrijfsarts om u weer terug te laten keren op de werkplek?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja, ruim voldoende	14%
Ja, voldoende	32%
Nee, niet geheel voldoende	19%
Nee, onvoldoende	11%
weet niet/geen mening	24%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Is er een plan van aanpak/re-integratieplan voor uw terugkeer naar uw huidige werkgever opgesteld?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja	31%
Nee, maar dat gaat binnenkort wel gebeuren	18%
Nee, nog niet	37%
weet niet/geen mening	13%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Heeft u in de afgelopen twee jaar contact gehad met een medewerker van een re-integratiebedrijf?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja	24%
Nee	65%
weet niet/geen mening	10%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Heeft u het gevoel dat het re-integratiebedrijf u helpt om weer aan het werk te gaan?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja	37%
Nee	25%
weet niet/geen mening	38%
Totaal	100%
Ongew aantal	40

Werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte zijn op de werkvloer vaak afhankelijk van hun collega's

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Helemaal mee eens	5%
Mee eens	13%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	36%
Mee oneens	31%
Helemaal mee oneens	9%
weet niet/geen mening	7%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Het samenwerken met een werknemer met een handicap/beperking of chronische ziekte betekent dat de werkdruk van collega's wordt vergroot

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Helemaal mee eens	2%
Mee eens	19%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	29%
Mee oneens	34%
Helemaal mee oneens	10%
weet niet/geen mening	6%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte worden door hun collega's niet voor vol aangezien

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Helemaal mee eens	3%
Mee eens	23%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	37%
Mee oneens	27%
Helemaal mee oneens	3%
weet niet/geen mening	6%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte hoeven minder hard te werken voor hun geld

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Helemaal mee eens	2%
Mee eens	4%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	24%
Mee oneens	39%
Helemaal mee oneens	26%
weet niet/geen mening	6%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Bij mij op het werk presteren werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte minder dan 'gezonde' collega's

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Helemaal mee eens	1%
Mee eens	10%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	24%
Mee oneens	24%
Helemaal mee oneens	16%
weet niet/geen mening	25%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Je kunt niet altijd rekenen op een collega met een handicap/beperking of chronische ziekte

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Helemaal mee eens	1%
Mee eens	15%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	42%
Mee oneens	23%
Helemaal mee oneens	12%
weet niet/geen mening	8%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Er is te weinig begrip voor werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Helemaal mee eens	13%
Mee eens	39%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	23%
Mee oneens	14%
Helemaal mee oneens	6%
weet niet/geen mening	5%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Mijn werkgever stelt minder hoge eisen aan werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Helemaal mee eens	4%
Mee eens	7%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	34%
Mee oneens	26%
Helemaal mee oneens	13%
weet niet/geen mening	17%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Als ik mag kiezen dan werk ik liever samen met iemand die gezond is dan met iemand met een handicap/beperking of chronische ziekte

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Helemaal mee eens	6%
Mee eens	15%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	32%
Mee oneens	23%
Helemaal mee oneens	16%
weet niet/geen mening	8%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

Hebben uw collega's over het algemeen een juist beeld van het werken met personen met een handicap/beperking of chronische ziekte?

	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja	14%
Gaat wel	37%
Nee	25%
weet niet/geen mening	23%
Totaal	100%
Ongew aantal	125

De volgende vragen hebben betrekking op de samenwerking met arbeidsgehandicapte werknemers. <%~tkstK001%> Werkt u momenteel samen met een of meerdere collega's met een handicap/beperking of chronische ziekte?

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja, op mijn afdeling werkt iemand met een handicap/beperking	22%	17%	32%	23%
Ja, bij mijn werkgever maar op een andere afdeling werkt iemand met een handicap/beperking	15%	21%	15%	16%
Nee	63%	62%	53%	61%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Wat is de aard van de handicap/beperking of chronische ziekte van de collega waarmee u samenwerkt?

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
een lichamelijke handicap	43%	42%	42%	17%
een chronische ziekte	38%	40%	39%	53%
psychische klachten	6%	6%	12%	10%
psychiatrische klachten	2%	4%	1%	11%
anders	9%	4%	4%	6%
weet niet/geen mening	2%	5%	1%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	47	47	67	48

Heeft de handicap/beperking of chronische ziekte van uw collega invloed op de samenwerking ?

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja, positief	2%	8%	14%	8%
Ja, negatief	11%	4%	6%	5%
Soms	17%	18%	33%	40%
Nee	64%	70%	45%	44%
weet niet/geen mening	6%		1%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	47	47	67	48

Wat is uw ervaring met het samenwerken met collega's met een handicap/beperking of chronische ziekte?

	Gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
zeer positief	11%	27%	16%	25%
positief	43%	44%	49%	41%
neutraal	36%	27%	29%	24%
negatief	7%	2%	3%	5%
niet van toepassing	4%		3%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	47	47	67	48

Is doordat u samenwerkt met een collega met een handicap/beperking of chronische ziekte uw beeld van mensen met een handicap/beperking of chronische ziekte veranderd?

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja, mijn beeld is in positieve zin veranderd	13%	16%	25%	13%
Ja, mijn beeld is in negatieve zin veranderd	2%		2%	8%
Nee, beeld is niet veranderd	83%	80%	72%	72%
weet niet/geen mening	2%	4%	1%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	47	47	67	48

Werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte zijn op de werkvloer vaak afhankelijk van hun collega's

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%		3%
Mee eens	16%	12%	14%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	44%	40%	43%
Mee oneens	28%	30%	24%
Helemaal mee oneens	2%	6%	5%
weet niet/geen mening	9%	12%	10%
Totaal	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128

Het samenwerken met een werknemer met een handicap/beperking of chronische ziekte betekent dat de werkdruk van collega's wordt vergroot

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%	1%	5%
Mee eens	19%	10%	12%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	37%	40%	32%
Mee oneens	32%	29%	32%
Helemaal mee oneens	2%	8%	9%
weet niet/geen mening	9%	13%	11%
Totaal	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128

Werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte worden door hun collega's niet voor vol aangezien

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking
Helemaal mee eens		1%	5%
Mee eens	19%	14%	16%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	36%	43%	36%
Mee oneens	29%	18%	23%
Helemaal mee oneens	6%	9%	10%
weet niet/geen mening	9%	15%	9%
Totaal	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128

Werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte hoeven minder hard te werken voor hun geld

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%		3%
Mee eens	6%	5%	2%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	20%	28%	23%
Mee oneens	52%	34%	37%
Helemaal mee oneens	11%	23%	24%
weet niet/geen mening	9%	10%	11%
Totaal	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128

Bij mij op het werk presteren werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte minder dan 'gezonde' collega's

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking
Helemaal mee eens	2%	1%	3%
Mee eens	8%	10%	5%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	24%	27%	30%
Mee oneens	28%	19%	22%
Helemaal mee oneens	6%	15%	18%
weet niet/geen mening	32%	29%	21%
Totaal	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128

Je kunt niet altijd rekenen op een collega met een handicap/beperking of chronische ziekte

	Gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking
Helemaal mee eens	3%		3%
Mee eens	16%	17%	18%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	36%	34%	36%
Mee oneens	27%	20%	18%
Helemaal mee oneens	4%	12%	13%
weet niet/geen mening	14%	17%	11%
Totaal	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128

Er is te weinig begrip voor werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking
Helemaal mee eens	2%	8%	13%
Mee eens	30%	32%	27%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	34%	34%	29%
Mee oneens	20%	10%	16%
Helemaal mee oneens	2%	2%	3%
weet niet/geen mening	11%	14%	12%
Totaal	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128

Mijn werkgever stelt minder hoge eisen aan werknemers met een handicap/beperking of chronische ziekte

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking
Helemaal mee eens	1%		5%
Mee eens	6%	8%	8%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	37%	29%	30%
Mee oneens	30%	20%	20%
Helemaal mee oneens	4%	8%	12%
weet niet/geen mening	22%	34%	25%
Totaal	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128

Als ik mag kiezen dan werk ik liever samen met iemand die gezond is dan met iemand met een handicap/beperking of chronische ziekte

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking
Helemaal mee eens	3%	3%	6%
Mee eens	15%	10%	12%
Neutraal (niet eens, niet oneens)	35%	41%	32%
Mee oneens	25%	21%	18%
Helemaal mee oneens	7%	13%	19%
weet niet/geen mening	14%	12%	13%
Totaal	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128

Bent u in de afgelopen twee jaar anders gaan denken over mensen met een beperking/aandoening?

	Gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja, positiever	21%	29%	36%	38%
Ja, negatiever	2%	1%	2%	5%
Nee	68%	60%	51%	46%
weet niet/geen mening	10%	10%	10%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Bent u in de afgelopen twee jaar anders gaan denken over samenwerken met collega's/medewerkers met een beperking/aandoening?

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
Ja, positiever	17%	23%	30%	31%
Ja, negatiever	1%	2%	2%	7%
Nee	69%	59%	54%	48%
weet niet/geen mening	13%	16%	13%	14%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Treft u op dit moment voorzorgsmaatregelen om niet de kans te lopen langdurig ziek te worden (bv. met fysieke klachten als schouderklachten, en RSI-klachten of een burn-out)

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico
Ja	44%	39%
Nee, maar wel van plan	8%	13%
Nee, ook niet van plan	35%	29%
weet niet/geen mening	13%	18%
Totaal	100%	100%
Ongew aantal	126	125

Neemt uw werkgever voldoende maatregelen om te voorkomen dat werknemers uit het arbeidsproces vallen?

	werknemers	
	gezonde werknemers	met hoog uitvalrisico
Ja, voldoende	50%	37%
Nee niet voldoende weet niet/geen mening	26%	45%
	24%	18%
Totaal	100%	100%
Ongew aantal	126	125

Staat u zelf wel eens stil bij de kans dat u ooit geheel of gedeeltelijk wordt afgekeurd voor de werkzaamheden die u uitvoert?

	werknemers	
	gezonde werknemers	met hoog uitvalrisico
Vaak	2%	7%
Regelmatig	21%	29%
Zelden	50%	42%
Nooit	27%	23%
Totaal	100%	100%
Ongew aantal	126	125

Treft uw werkgever voldoende maatregelen om collega's die langdurig ziek thuis zitten weer terug te laten keren op de werkplek?

	werknemers	
	gezonde werknemers	met hoog uitvalrisico
Ja	52%	57%
Nee	13%	18%
weet niet/geen mening	35%	25%
Totaal	100%	100%
Ongew aantal	126	125

Is uw werkgever op de hoogte van de gezondheidsrisico's die werknemers lopen door het werk?

	werknemers		werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
	gezonde werknemers	met hoog uitvalrisico		
zeer goed	10%	21%	23%	8%
goed	47%	29%	34%	35%
redelijk	21%	25%	22%	21%
matig	7%	10%	4%	17%
slecht	2%	2%	1%	7%
weet niet/geen mening	13%	13%	16%	12%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Is uw werkgever op de hoogte van mogelijke maatregelen om uitval door ziekte te voorkomen?

	werknemers		werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
	gezonde werknemers	met hoog uitvalrisico		
zeer goed	5%	15%	19%	5%
goed	40%	27%	34%	34%
redelijk	30%	25%	23%	25%
matig	10%	14%	5%	13%
slecht	1%	5%	1%	8%
weet niet/geen mening	14%	15%	17%	15%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Is uw werkgever op de hoogte van de verantwoordelijkheden ten aanzien van terugkeer op de werkplek van langdurig zieke werknemers?

	Gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
zeer goed	8%	20%	18%	9%
goed	45%	32%	37%	39%
redelijk	23%	23%	20%	18%
matig	5%	6%	5%	12%
slecht	2%	6%	1%	8%
weet niet/geen mening	18%	14%	19%	14%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Is uw werkgever op de hoogte van de verantwoordelijkheden met betrekking tot behoud van werk en werkaanpassingen voor gedeeltelijk arbeidsgeschikten?

	Gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
zeer goed	6%	11%	14%	5%
goed	38%	27%	34%	35%
redelijk	31%	35%	24%	22%
matig	7%	9%	6%	16%
slecht	2%	4%	7%	9%
weet niet/geen mening	15%	14%	16%	13%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Zijn uw collega's op de hoogte van de gezondheidsrisico's die ze lopen op het werk?

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
zeer goed	4%	9%	12%	6%
goed	34%	23%	34%	26%
redelijk	31%	37%	24%	26%
matig	13%	11%	9%	17%
slecht		5%	4%	7%
weet niet/geen mening	17%	14%	17%	18%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Zijn uw collega's op de hoogte van mogelijke maatregelen om uitval door ziekte te voorkomen?

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
zeer goed	6%	13%	14%	6%
goed	41%	27%	40%	34%
redelijk	22%	31%	22%	26%
matig	10%	6%	5%	10%
slecht	1%	4%	1%	7%
weet niet/geen mening	20%	18%	19%	17%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Bent u op de hoogte van de gezondheidsrisico's die u loopt op het werk?

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
zeer goed	11%	21%	25%	13%
goed	49%	39%	40%	49%
redelijk	25%	25%	21%	21%
matig	6%	4%	3%	8%
slecht	2%	4%	2%	2%
weet niet/geen mening	6%	7%	9%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Bent u op de hoogte van de mogelijke maatregelen om uitval door ziekte te voorkomen?

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
zeer goed	7%	15%	22%	10%
goed	42%	33%	42%	40%
redelijk	30%	29%	19%	25%
matig	10%	12%	5%	10%
slecht		4%	2%	5%
weet niet/geen mening	11%	7%	10%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Wist u dat een werkgever een vergoeding kan krijgen voor de aanpassing van de werkplek bij het in dienst nemen van iemand met een beperking/handicap?

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
ja	60%	65%	65%	53%
vaag	14%	18%	14%	26%
nee	25%	17%	21%	21%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Ongew aantal	126	125	128	125

Bent u ervan op de hoogte dat als u in de WIA (de nieuwe WAO) terecht komt, het inkomensverlies aanzienlijk kan zijn, dat het zelfs kan dalen tot op bijstandsniveau of zelfs tot geen bijstand wanneer de partner een inkomen heeft?

	gezonde werknemers	werknemers met hoog uitvalrisico	werknemers met handicap of beperking	zieke werknemers in eerste twee ziektejaren
ja	53%	61%	54%	54%
vaag	17%	14%	19%	21%
nee	29%	25%	27%	26%
Totaal	100%	100%	100%	100%
	126	125	128	125

Weet u dat de WAO veranderd is in de WIA?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
ja	81%
vaag	14%
nee	5%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Weet u dat bij de invoering van de WIA per 1 januari 2006 het re-integratiebeleid veranderd is?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
ja	64%
vaag	19%
nee	18%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Weet u dat een gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer recht heeft op ondersteuning door UWV bij het zoeken naar werk, bijvoorbeeld in de vorm van een re-integratietraject?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
ja	78%
vaag	14%
nee	8%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Weet u dat een werkgever aanspraak kan maken op een 'no risk polis' voor gedeeltelijk geschikte werknemers? De werkgever heeft dan 5 jaar lang geen financiële verantwoordelijkheid voor de kosten die gemaakt worden door ziekte van de werknemer

	niet-werkenden met een handicap of beperking
ja	48%
vaag	26%
nee	26%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Weet u dat een werkgever aanspraak kan maken op subsidie voor een werkplekaanpassing voor gedeeltelijk arbeidsgeschikte werknemers?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
ja	71%
vaag	18%
nee	11%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Weet u dat een werkgever een gedeeltelijk arbeidsgeschikte nieuwe werknemer voor maximaal drie maanden een proefplaats kan aanbieden? Tijdens deze periode werkt de gedeeltelijk arbeidsgeschikte werknemer onbetaald op proef

	niet-werkenden met een handicap of beperking
ja	44%
vaag	28%
Nee	28%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Weet u dat een gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer die vanwege ziekte of een handicap hulpmiddelen of ondersteuning nodig heeft op de werkplek, hiervoor aanspraak kan maken op een vergoeding of toekenning in natura? Het gaat hier om persoonsgebonden

	niet-werkenden met een handicap of beperking
ja	38%
vaag	27%
nee	35%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Weet u dat een gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer die wil re-integreren maar daarbij extra begeleiding nodig heeft om zijn of haar werk te doen, hulp kan krijgen van een jobcoach van het UWV?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
ja	54%
vaag	21%
nee	25%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Weet u dat gedeeltelijk arbeidsongeschikten die een eigen bedrijf willen beginnen gebruik kunnen maken van een starterskrediet?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
ja	42%
vaag	23%
nee	35%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Weet u dat een werkgever aanspraak kan maken op een premiekorting op de arbeidsongeschiktheids- en werkloosheidspremie voor gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
ja	41%
vaag	25%
nee	34%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Weet u dat u dat een gedeeltelijk arbeidsongeschikte een persoonsgebonden re-integratiebudget(IRO) kan aanvragen bij het UWV?

	niet-werkenden met een handicap of beperking
ja	32%
vaag	26%
nee	43%
Totaal	100%
Ongew aantal	128

Research voor Beleid
Schipholweg 13-15
Postbus 985
2300 AZ Leiden
tel: 071 525 37 37
fax: 071 525 37 02
e-mail: info@research.nl
www.research.nl

Research voor Beleid
onderdeel van Panteia

SCHIPHOLWEG 13-15
POSTBUS 985
2300 AZ LEIDEN

T. 071 525 37 37
F. 071 525 37 02
INFO@RESEARCH.NL
WWW.RESEARCH.NL